

ВОДИЙ ГАВҲАРИ ФАРҒОНА ҲАР СОҲАДА НАМУНА БЎЛАДИ

1-бет

Бу ер замонавий агросаноат мажмуи бўлади – 1 минг 500 тонна сиғимли музлаткичи омбор, маший хизмат шохобчалари барпо этилади. 6 та минитрактор, 10 та юк машинаси сотиб олинади. Боғ ва токзорлар аҳолига бўлиб берилади. Бу миришкор олтириқликлар учун катта имкониятлар яратилади.

Давлатимиз раҳбари шу ерда фарғоналик деҳқонлар ва кластер раҳбарлари билан суҳбатлашди.

– Бу боғ ва токзорлар аҳолига хусусийлаштириб берилади. Мулкдор қанча кўп бўлса, масъулият кўп бўлади, харидорларнинг, чет эллик ҳамкорларнинг тадбиркорга ишончи бўлади, одамлар кўпроқ даромад олади, – деди Президент.

Худудда 3 мингдан ортиқ иш ўрни очилиши айтилди. Уларга ишсиз ёшлар ва эҳтиёжманд оилалар, жумладан, хоридан қайтиб келган меҳнат муҳожирилари ишга олинади.

Президентимиз шундай ишчилар билан суҳбатлашди.

Шу ерда Фарғона вилоятида мева-сабзавотчилик ва гулчиликни ривожлантириш бўйича лойиҳалар тақдимот қилинди.

Шундан сўнг давлатимиз раҳбари Фарғона вилояти Фурқат туманидаги "Уста Юсуфжон наққош" оилавий корхонасида бўлди.

Президент Фарғона вилояти Бувайда туманида қурилган мебелсозлик мажмуасини бориб кўрди. Бувайдада кўпчилик уста дурдгор. Оилалар ўз уйида эшик-роғлар тайёрлаб сотади. Уларнинг маҳсулотлари Фарғона водийсидан ташқари Тошкент шаҳри, узоқ вилоятларга етказиб берилади. Лекин ҳовлида шароитлар етишмасди. Об-ҳаво, шовқин ноқулайлик туғдирарди. Бувайдалик хунармандларга қулай шарт-шароитлар яратиш мақсадида маҳаллада мебелсозликка ихтисослашган мажмуа барпо этилди.

Давлатимиз раҳбари бу ердаги шароитларни кўздан кечирди. Бир қаватли биноларда ишлаб чиқариш устаконалари, икки қаватли биноларда савдо, кўргазма ва маший хизмат хоналари жойлашган.

Давлатимиз раҳбари вилоятга аввалги ташрифи чоғида тадбиркор аёллар билан суҳбатлашиб, улар учун замонавий мажмуа қурилишига ваъда берган эди. Шу асосида 2021 йил 27 май куни "Фарғона вилоятининг Учкўприк туманида енгил саноат маҳсулотларини ишлаб чиқаришни, логистика ва савдо тармоқларини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Президент қарори қабул қилинди.

Бугунги кунда 15 гектар ер ажратилиб, кўп қаватли бино барпо этилмоқда. Бу ерда 316 та ишлаб чиқариш цехи, 336 та савдо дўкони, 560 та савдо растаси бўлади. Шунингдек, 2 та логистика маркази ташкил этилади. Натيجида Бобошбек, Бекмурод, Зиғир, Палохон ва Яқмамулла каби маҳаллалардаги юзлаб тадбиркорларга замонавий қулайлик яратилади.

Масалан, биргина Бобошбек маҳалласида 5 мингдан зиёд аҳоли яшайди. Улар тайёрлаётган маҳсулотлар Кўқон бозори орқали юртимиз худудлари, қўшни мамлакатларга етиб бормоқда. Энди замонавий шароитлар самарасида бу қўламан янада кенгайди.

Президентимиз бу ерда иш бошлаган тикувчилик корхоналари фаолияти билан танишиб, тадбиркорлар ва харидорларга яратилган шароитларни кўздан кечирди.

Мажмуада йилига 876 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, 18 миллион долларлик экспорт қилиниши мўлжалланган. Жами 7 минг 700 дан ортиқ фуқаро доимий иш ўрнига эга бўлиши мумкин.

Кўштепа туманида ҳам яна бир тўқимачилик

– Бугун бозор бешафқат. Бу рақобатга муносиб бўлиш учун тадбиркорнинг камида беш йиллик мўлжали, сифат кафолати, таннархда ўзининг резерви бўлиши керак, – деди Шавкат Мирзиёев.

Президентимиз Марғилон шаҳрида ташкил этилган Ёшлар саноат ва тадбиркорлик зонасида бўлди.

Наврўз маҳалласи худудидаги бу жой илгари тошлоқ, фойдаланилмайдиган ер эди. Лекин коммуникация ва логистика жиҳатидан жуда қулай.

Шу боис 7 гектар майдонда ушбу саноат зонаси ташкил этилди. Бу ерда тўқимачилик, чарм-пойабзал, мебелсозлик, озиқ-овқат саноати бўйича 28 та лойиҳа жойлаштирилган. Бугунги кунда уларнинг 12 таси ишлаб чиқариш фаолиятини бошлаган. Барча корхоналарда мингдан ортиқ иш ўрни яратилади.

Давлатимиз раҳбари корхоналардан бирида ишлаётган аёллар билан суҳбатлашди.

– Инсон қадрини улуғлаш бўйича ҳаракатларимизда аёлларга алоҳида аҳамият қаратаймиз. Аёл бу – оила дегани, баркамол фарзандлар дегани. Нима учун "Аёллар дафтари" ташкил қилдик? Ҳар бир эҳтиёжманд хотин-қизга эътибор қилиш учун. Сизнинг ҳам баъзиларингиз "менинг қўлимдан келмайди" деб ўйлаган бўлишингиз мумкин. Қила олар экансиз-ку. Сизларда мана шундай ишонч бўлиши учун, қизларимиз касб-хунарли бўлиши учун бундан кейин ҳам ҳамма имкониятларни ишга соламиз, – деди Шавкат Мирзиёев.

Бундай саноат зоналарини чекка туманларда ҳам очиб, унга ёшларни жалб этиш, касбга ўрғатиш ва тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш бўйича топшириқ берилди.

Президентимиз Тошлоқ туманидаги "Agro imrex valley" масъулияти чекланган жамияти фаолияти билан ҳам танишди. Қиймати 100 миллиард сўмдан зиёд бўлган ушбу корхона 2020 йилда ишга туширилган. Бу ерда "Амира текстиль" белгиси остида тайёр кийим-кечаклар ишлаб чиқарилмоқда. Шунингдек, ёзги пойабзалларнинг устки қисми ҳам тайёрланади.

Суратлар president.uz сайтидан олинди.

корхонаси қурилмоқда. "Global textile infinity" масъулияти чекланган жамияти томонидан ташкил этилаётган бу фабрика йилига 18 миллион метр юқори сифатли мато ҳамда 2 минг тонна тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади.

Давлатимиз раҳбари тўқимачиликда қайта ишлаш даражасини ва маҳсулотлар ошириш бўйича кўрсатмалар берди.

Давлатимиз раҳбари шу ерда Тошлоқ туманида тез чиқарилаётган саноат ва хунармандчилик маҳсулотларини кўздан кечирди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Фарғона вилоятига ташрифи давом этмоқда.

Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ, Абдулазиз МУСАЕВ, Масъуджон СУЛАЙМОНОВ, ЎЗА мухбирлари.

Корхона раҳбари Муҳаммадали Юнусов миллий ёғоч ўймакорлиги мактабининг муносиб давомчиси. Унинг ишлари юртимиздаги кўплаб макбара ва янги мажмуаларга кўрк бағишлаган. Қўлигул хунарманд Ўзбекистон халқ устаси унвонига сазовор бўлган.

Муҳаммадали Юнусов ижодида "паргори", "шарафа", "муқарнас" ва "ислими" услублар устувор. Нақшкор устунлар, курси, лавҳ, қўтича ва бошқа оилавий буюмлар ҳаммаша харидордир.

Устанинг шогирдлари кўп. Шу боис корхонага кенг шароит яратиш мақсадида янги бино қурилмоқда.

– Ота-боболаримиздан мерос хунарни асраб-авайлаб, ёш авлодга етказиб беришимиз, ёшларни ишли қилаётганингиз учун раҳмат, – деди Президент. – Бундай хунармандчилик турларини янада оммалаштириш керак. Бу ҳам маданият, ҳам маърифат, ҳам иқтисодиёт.

Давлатимиз раҳбари мазкур оилавий корхона ёнида мактаб ташкил этиш, унда хунарлар билан бирга математика, геометрия, физика, кимё каби фанларни ҳам чуқурлаштириб ўқитиш муҳимлигини таъкидлади. Тошкент, Самарқанд, Хива ва Бухорода ҳам шу каби ёғоч ўймакорлиги марказлари ташкил этиш бўйича топшириқ берди.

Президентимиз янги бинада иш бошлаган хунармандлар билан суҳбатлашди.

– Булар бу кунга машаққат билан келган. Энди ҳар кун ишлашга ҳам тайёр. Фақат бунинг учун барқарор хомашё ва бозор керак. Давлат шу жиҳатдан ёрдам берса, хунармандларнинг иши юришади, шогирдлари кўпаяди, даромади ошади, – деди Шавкат Мирзиёев.

Шу боис Қорақалпоғистон ва вилоятларда мебелбоп дарахтлар етиштириш, қайта ишланган ёғоч маҳсулотлар тайёрлашни кенгайтириш бўйича кўрсатмалар берилди.

Мажмуада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни ички бозордан ташқари Қозғистон, Тожикистон, Қирғизистонга экспорт қилиш режалаштирилган. Мажмуа тўлиқ ишга тушгач, 3 минг 700 дан зиёд кишининг бандлиги таъминланиши мўлжалланган.

Президент Шавкат Мирзиёев Фарғона вилояти Учкўприк туманида бунёд этилаётган Енгил саноат ва логистика марказига борди. Бу мажмуа ҳам Президент ташаббусининг натижаси. Учкўприкда тикувчи аёллар, оилавий корхона ташкил этган, маҳалладошларини ишли қилган тадбиркорлар кўп. Лекин улар мослаштирилган шароитларда ишлар, бу бизнесни кенгайтиришга ҳалал берар эди.

ИТАЛИЯЛИК ТАДБИРКОРЛАР РИШТОНДА

Зайлобиддин ЙИГИТАЛИЕВ,
"O'zbekiston bunyodkori" мухбири.

Ўтган йилнинг ноябрь ойида Фарғона вилоятининг Риштон тумани делегацияси Италиянинг Дерута шаҳрида бўлиб, ташриф давомида ахдлашув меморандуми имзоланган эди. Шунга кўра, яқинда италиялик тадбиркорлар Риштонга келиши ва тумандаги саноат, ишлаб чиқариш мажмуаларида бўлиб, тадбиркорлар билан учрашиши.

Хусусан, меҳмонлар А. Навоий номидаги МФЙ худудида жойлашган собиқ керамика заводининг бўш турган бино-иншоотлари негизинда тадбиркор, "Дўстлик" ордени соҳибаси Муҳайё Саторова томонидан ташкил этилган чини маҳсулотларига беиз бериш цехида олиб борилаётган иш жараёнини кўздан кечиришди. Бугунги кунда бу ерда 100 дан ортиқ хотин-қизлар доимий иш билан таъминланган. Шунингдек, туманда истиқомат қилувчи ишсиз аёллар ҳам касаначиликка жалб қилинмоқда.

Деруталиклар уста-кулол Шокиржон Аҳмаджоновнинг янги ташкил этилган кулолчилик кластери фаолияти билан ҳам танишишди. 5 млрд сўм қийматидаги ушбу лойиҳа 2021 йилнинг октябрида ишга туширилган бўлиб, 100

тадан ортиқ хотин-қизлар кулолчилик сирларини ўрганишмоқда. Тадбиркор саъй-ҳаракати билан туман марказидан анча йироқ қишлоқларда яшовчи 3 минг нафар аҳолининг ҳам касаначилик билан шуғулланиб, даромадга эга бўлишлари учун имкониятлар яратилган. Бугунги кунда ҳақиқий санъат асарига айланган кулолчилик маҳсулотлари ҳар қандай кишини ўзига мафтун этмай қолмайди.

Шокиржон Аҳмаджоновнинг таъкидлашича, ишчилар 2 млн сўмдан 4 млн сўмгача маош олишапти. Шунингдек, жорий йилда Россиянинг Екатеринбург шаҳрига маҳсулотларни экспорт қилиш

учун 5 млн АҚШ долларлик шартнома имзоланган.

Тумандаги саноат маҳсулотлари ишлаб чиқараётган оилавий корхоналар фаолияти ҳам италияликларда катта қизиқиш уйғотди. Меҳмонларнинг юртимиздаги сафарлари бир неча кун давом этди. Улар Марғилон ва Кўқон шаҳарларида ҳам бўлишди ва Марғилон ипакчилик саноатига қизиқиш билдиришди.

– 42 йил аввал Ўзбекистонга келганман, – деди деруталик керамика маҳсулотлари бўйича мутахассис, NE.DI компанияси раҳбари, тадбиркор Джанкарло Чуффини. – Ўзгаришлар

жуда катта. Айниқса, риштонликларнинг меҳмондўстлиги лол қолдирди. Яна ҳам эътиборлиси, кўчада кетаётган ёшлар қўлини кўксига қўйиб, салом беришгани, ана маданият, ана меҳмонларга ҳурмат-эътибор, ана тарбиянинг маҳсули.

Шу билан бирга кулолчилик Риштонда тез ривожланаётганини ўз кўзимиз билан кўрдик. Бунинг яхши томони шуки, тайёрланаётган сопол ва чини маҳсулотлари сифатлилиги билан ҳорж мамлакатларига экспорт қилинмоқда ва бу билан Ўзбекистон, қолаверса, Риштон жаҳон бозоридан ўз урнига эга бўлапти. Дунё мамлакатлари билан

савдо-иқтисодий алоқаларнинг ўрнатилаётгани, давлат ривожига, фуқаролар турмуш тарзида ижобий из қолдиради, албатта. Қолаверса, аҳолининг иш билан доимий бандлиги таъминланяпти.

Риштон кулолчилиги узоқ тарихга эга. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар дунё мамлакатларини лол қолдирмоқда. Кулоллар чиндан ҳам дурдона асарларни яратишмоқда. Шунинг учун бу ерда ўз бизнесини йўлга қўйиш истаги пайдо бўлди. Замонавий технологиялар асосида чини маҳсулотларини ишлаб чиқариб, дунё бозорини забт этишга барча имкониятлар бор экан.

ЎЗБЕКISTON BUNYODKORI
СТРОИТЕЛЬ УЗБЕКИСТАНА

ТАХРИР ҲАЙЪАТИ:

Батир Закиров
(Тахрир ҳайъати раиси),
Козим Туляганов,
Эркин Искандаров,
Ботир Зарипов, Юлдаш Магруппов,
Жамшид Исмаилов,
Ғолибжон Маджидов,
Қудратбек Хошимбеков.

ТАХРИРИЯТ:

Бош муҳаррир **Дилшод Жалолов**

Бош муҳаррир уринбосари **Абдусами Ҳақбердиев**

Саҳифаловчи **Акмал Махкамов**

Мусаҳҳиҳ **Марҳамат Мусулмонкулова**

Газета «Ўзбекистон бунёдкори»
Наشريёт уйи МЧЖ томонидан
нашрга тайёрланди.

«ЎЗБЕКISTON БУНЁДКОРИ»
НАШРИЁТ УЙИ МЧЖ
МУАССИСЛАРИ:

Ўзбекистон Республикаси
Қурилиш вазирлиги,
«Ўзсаноатқурилишматериаллари»
уюшмаси, «ЎзГАШКЛИТИ» ДУК,
«ЎзшаҳарсозликЛИТИ» ДУК,
«Қишлоқ қурилиш инвест» ИК МЧЖ,
«ЎзгеорангметЛИТИ» ДУК.

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:

100011, Тошкент шаҳри,
Абай кўчаси, 6-уй.
Телефонлар:
71-244-21-71 (кабулхона),
71-244-15-13 (жотибият),
71-244-22-10 (бухгалтерия),
71-244-05-15 (реклама ва обуна
булими).
E-mail: uzbunyodkori@mail.ru

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ
ТЕЛЕФОН РАҚАМЛАРИ:

Қорақалпоғистон
Республикаси: 90-590-37-15.
Андижон вилояти: 93-410-15-18.
Бухоро вилояти: 99-705-50-15
Жиззах вилояти: 99-525-30-05.
Навоий вилояти: 99-731-17-40.
Наманган вилояти: 90-553-02-34.
Самарқанд вилояти: 95-560-30-45.
Сурхондарё вилояти: 91-981-61-63.
Фарғона вилояти: 90-230-85-23,
90-163-63-82.
Қашқадарё вилояти: 99-503-43-39.
Хоразм вилояти: 97-459-74-85.

Газета 2016 йил 25 июлда
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот
агентлигида 0874-рақам билан
рўйхатга олинган.
Нашр индекси – 466.
Буюртма – Г-543.
2221 нусxada босилди.
Қозғ бичими А-2.
Ҳажми – 3 табоқ, офсет усулида
босилган. Баҳоиси келишилган
нархда. ISSN 2181-8762.
Тахририятга келган қўлёзмалар
тақриз қилинмайди ва мўаллифга
қайтарилмайди.
Газета тахририят компьютер
марказида терилди ва
саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан
сифатли чоп этилишига
«Шарк» нашриёт-матбаа
акциядорлик компанияси масъул.

КОРХОНА МАНЗИЛИ:

Тошкент шаҳри,
«Буюк Турон» кўчаси, 41.

Навбатчи муҳаррир –
А. Ҳақбердиев.

Навбатчи – Р. Ҳужаева.

ЎЗА якуни – 01.15.
Топширилди – 01.50.

ДИЛЛАРНИ ДИЛЛАРГА, ЙЎЛЛАРНИ ЙЎЛЛАРГА БОҒЛАЙДИ

Абдусами ҲАҚБЕРДИЕВ,
"O'zbekiston bunyodkori" мухбири.

Халқимизда йўл ва кўприк қуришнинг нақадар савобли иш экани ҳақида кўплаб пурмаъно сўзлар бор. Дарҳақиқат, кўприклар орқали олис манзиллар яқин, мушкуллар осон бўлади. Бугунги кунда юртимизда ижтимоий инфратузилмани барқарор ривожлантириш жараёнида аҳолига қулай шароитлар яратиш ҳамда юкларни тез ва сифатли шаклда манзилларга етказишни таъминлаш учун зарур шароитларни яратиш мақсадида замонавий кўприклар қуришга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Соҳа мутахассислари томонидан ривожланган давлатларнинг илгор тажрибалари кенг татбиқ этилаётгани сабаб юртимизда кўплаб ана шундай замонавий иншоотлар қад ростламоқда.

Хусусан, "Ўзбекистон темир йўллари" акциядорлик жамиятининг "Кўприкқурилиш трести" унитар корхонаси мутахассислари томонидан бунёд этилаётган Хоразм вилоятини Қорақалпоғистон Республикаси билан боғловчи кўприксозлик ишлари бунга яна бир мисол бўла олади. Ҳадемай, Амударё устидан ўтадиган янги темир йўл ва автомобиль йўли халқимизнинг яна бир орзусини рўёбга чиқаради.

Мутахассисларнинг айтишларича, ҳозирга қадар "Шовот – Гурлан – Жумуртау – Койбакли" темир йўли линиялари оралиғида жами 4 514,20 минг куб метр кўтарма тупроқ ишларнинг 98 фоизи бажариб бўлинган. Умумий 80,2 километр темир йўл изларини етқизиш ишлари ҳам деярли якунланиб қолган. Белгиланган 233 та сунъий сув ўтказгич иншоотларидан 162 тасида қурилиш-монтаж ишлари ниҳосига етказилди. Темир-бетон кўприклардан эса 1 таси қури-

либ, тайёр ҳолга келтирилган, 4 тасида эса қурилиш-монтаж ишлари олиб бориляпти.

Маълумот ўрнида айтиш керакки, лойиҳага кўра, дастлаб, Қораўзақ туманидан Амударё ва Гурлан туманлари орқали Шовот туманигача умумий узунлиги 80,2 километр бўлган темир йўл линиясини ҳамда шу оралиқдаги 3 та кўриқланадиган ҳамда 24 та кўриқланмайдиган темир йўл кесишмасини қуриш белгиланган. Бундан ташқари, 4 та авто йўл ўтказгич, 9 та кўприк ҳамда 1 та 25 кишига, 2 та 50 кишига хизмат кўрсатувчи темир йўл вокзалини бунёд этиш, яна битта темир йўл ва автомобиль йўли қўшма кўприги ва бошқа темир йўлга техник хизмат кўрсатиш бино-иншоотларини қуриш кўзда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги ахборот хизматидан олинган маълумотга кўра, бугунга қадар лойиҳада кўрсатилган 80,2 километрлик участкада режа бўйича йўлсозлар томонидан умумий ер ишларини бажариш ниҳосига етказилди. Ҳозирда қурилиш майдонига 115 та замонавий техника ҳамда 240 нафарга яқин мутахассис жалб этилган. Асосий қўшма кўприкнинг узунлиги 413 метр бўлиб, эни 8 метр, ҳар бир оралиқ 66 метрдан иборат. Айни пайтда дарёнинг ҳар иккала соҳилида ҳам бараварига бунёдкорлик ишлари авжи паллага кирган. Чап ва ўнг қирғоқда эса бўлғуси иншоотнинг устунлари босқичма-босқич ўрнатилляпти. Аҳамиятли жиҳати шундаки, 7 та устуннинг ҳар бирига 35 та қувур қоқилиб, ер сатҳидан 38 метр чуқурликда бўлмоқда.

Донишмандлар айтганидек, "Йўллар элларни-элларга, манзилларни-манзилларга туташтирувчи восита бўлиб, улар орқали манзиллар яқинлашиши баробарида худудлар ободонлашади, йўловчи ва ҳайдовчиларга бирдек қулайлик яралади, муҳими эса мана шу жойда яшовчиларнинг мушкул осон, турмуш даражаси янада фаровон бўлади".

КЎПРИКСОЗЛАР ШИЖОАТИ

Ҳамза ШУКУРОВ,
"O'zbekiston bunyodkori" мухбири.

Юртимизда магистрал йўлларни қуриш, халқаро аҳамиятга молик транспорт тизимини яратиш, улар атрофида замонавий инфратузилмани барпо этиш долзарб вазифага айланган.

Самарқандда ҳам бунёдкорлик ва яратувчилик ишлари, қурилиш-реконструкция жараёнида янги йўллар бунёд қилиш, мавжудларини замон талабига мослаштириб, сифатли таъмирлаш ҳамда уларнинг узвий қисми бўлган кўприкларни оқилона ишлатиш алоҳида ўрин тутмоқда. Бу борада "Самарқанд кўприкқурилиш" унитар корхонаси ишчи-хизматчилари эътиборга молик юмушларни бажарётгани кувончлидир.

120 нафардан зиёд тажрибали усталар қишин-ёзин тиним билмайди. Чунки инвестиция

дастури доирасидаги объектларни қуриш, халқаро ва ҳудудий йўллардаги кўприкларни тўлиқ ва жорий таъмирлаш доимо ҳаракатини, изланишни тақозо этиши шубҳасиз.

Кўприк қуриш ва уларни ишлатиш савоб амал ҳисобланади, – деди корхона директори Аҳад Ҳороқов. – Шу боисдан вилоятда қад ростлаётган кўприкларни ишга тушириш, борларини сақлаш, узоқ муддат ишлашни таъминлашга масъулмиз. Зиммадаги вазифани ишчи-хизматчилар шараф билан удалашмоқда. Жорий йилда жойларда юзага келаётган кучли ёгингарчилик ва сел оқибатлари йўллар ва кўприкларга зарар етказилгани ҳеч кимга сир эмас. Аниқланган талафотлар бўйича тезкор ҳаракат қилиб, вақтида уларни бартараф этаётганимиз ўз натижасида бу иншоотлар халқ ҳўжалигига кўнгилдагидек хизмат қиляпти.

Кўприксозларнинг меҳнати тўғрисида яқинда Оқдарё дарёси устидан ўтувчи янги кўприк фойдаланишга топширилди. Қиймати 30 миллиард

сўмга тенг иншоот замонавий кўприк мустаҳкам материаллар ёрдамида қурилгани билан ажралиб туради. 140 погонometr узунликдаги кўприк 6 та қатнов йўли, пиёдалар, велосипедлар ҳаракатланиш учун алоҳида йўлақларга бўлинган. Муҳими, иншоот Самарқанднинг сайёҳлик салоҳиятини ривожлантиришга катта ҳисса қўшади. Чунки бу кўприк орқали буюк аллома ва ҳадис илмининг султони Имом Исмоил ал-Бухорий мажмуасига бориш имконияти янада яхшиланди.

Корхонамиз жамоаси Каттакўрғон шаҳри ва Каттакўрғон туманини боғловчи яна бир йирик объект – Қорадарё устидан ўтувчи кўприкни қайта реконструкция қилишга ҳам фаол киришган, – деди иш юритувчи Нуралӣ Жамуродов. – Ишчи-хизматчилар Тошкентдаги "Бошкўприкйўллойиҳа" МЧЖ мутахассислари тайёрлаган лойиҳа бўйича иш юритилляпти. Ишчиларга барча шароитлар яратилгани иншоотни тезроқ фойдаланишга топшириш имконини беради.

Ислом ИБОДУЛЛА,
"O'zbekiston bunyodkori"
мухбири.

Реклама – савдонинг юраги. Атрофдаги баланд-паст биноларни кузатсангиз, эътиборга олинмайдиган манзарага гувоҳ бўласиз. Мазкур мажмуалар – ижтимоий объектлар, турар жойлар-у савдо марказларининг том қисмида истеъмол товарлари, мол-я-иқтисодиёт ташкилотлари ва корхоналарнинг йирик реклама лавҳаларига кўзингиз тушади. Қизиқ, биноларга уларни жойлаштириш тартиби қандай?

– Кечирасиз, манзилни унутдим. Қандай қилиб топсам бўлади?
– Шудокчина метронинг ёнгинаси. Унинг тепасида катта реклама пештахтаси бор – "Engelberg".

Тошкентдаги кўп қаватли турар жой ва ижтимоий объектларнинг том қисмларига реклама пештахта-витражлари жойлаш одатга айланмоқда. Бу рекламалар бир пайтнинг ўзида минглаб йўловчиларнинг назарига бўлади, шаҳар кўринишини таъсирлантиради. Шунга кўра, улар қонун-қоида ва ваколатли органлар томонидан бошқарилишини талаб этади.

РЕКЛАМА ПАСПОРТИ ҚАНДАЙ ОЛИНАДИ?

Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 20 февралдаги "Ташқи реклама бозорини тартибга солиш тўғрисида"ги қарорига кўра, ташқи реклама конструкцияларини ўрнатиш реклама жойининг паспорти ва техник чизмаси мавжуд бўлганда амалга оширилади. Шунингдек, ундан фойдаланиш ва ўрнатилган рекламани олиб ташлаш бўйича ишлар конструкция эгаси томонидан ер участкаси, бино ҳамда бошқа мулкнинг мулкдори ёхуд мулк эгаси томонидан ваколатланган шахс билан, электр таъминоти тармоқларига уланганда эса, қўриқланадиган зона ҳудудида электр таъминоти линиялари ва ташқи ёритиш тармоқлари усуналаридан фойдаланувчи ташкилот билан келишилган ҳолда амалга оширилади.

Агар ташқи реклама ва ахборотнинг техника воситасини ўрнатиш учун ерни қавлаш ёки ер ишларига боғлиқ бошқа жараёнларни бажариш талаб этилса, бундай ишларни бажариш учун тегишли қурилиш, ички ишлар, ободонлаштириш хизматлари билан келишилиши. Худудларга ташқи реклама пештахталари, витраж ва баннерларни ўрнатиш учун олинмайдиган реклама жойининг паспорти Адлия вазирлиги ҳузуриди-

да Давлат хизматлари марказларига ариза ёзиш орқали бажарилади. Шу билан бирга, ташқи реклама оператори Давлат хизматлари марказларига ташқи реклама объектини ўрнатиш таклиф этилаётган бино ёки иншоотларни балансида сақловчиси билан келишув буюртмасини ва объектнинг индивидуал лойиҳасини тақдим этади. Белгиланган ҳужжатлар ва юқоридаги жараёнларнинг сўнггида реклама паспорти олинади.

РЕКЛАМА ЛАВҲАЛАРИ УЧУН ТЎЛОВ БОРМИ?

Албатта, ваколатли органларнинг қарорлари конструкцияларида ташқи рекламани жойлаштириш ва тарқатиш ҳуқуқи учун табақалаштирилган йиғимларни белгилаш, уларни ҳисоблаш ҳамда тўлаш тартибини белгилайди. Жумладан, Вазирлар Маҳкамасининг "Ташқи реклама бозорини тартибга солиш тўғрисида"ги қарорига ўрнатилган реклама объектлари учун тўлов миқдорини аниқлаш тартиби тўғрисида низом илова қилинган. Унга кўра, юридик ва жисмоний шахслар учун табақалашган ставкаларни белгилашда реклама объекти жойлашган жой, муҳандислик тармоқлари билан таъминланганлиги, йирик шаҳарлар, туман марказлари, ҳалқа йўллар, халқаро аҳамият касб этувчи йўллар

ҳамда овул-қишлоқ жойлари архитектура ва бошқа хусусиятларидан келиб чиқиб худудларга бўлинади. Ташқи реклама конструкцияси ўрнатиш учун шаҳар ва туман худудларининг иқтисодий имкониятлари, демографик даражаси ҳисобга олинади. Жумладан, ҳозирда ижтимоий-иқтисодий ривожланишига қараб Ўзбекистон Республикасининг худудлари 5 гуруҳга бўлинади:

- 1-гуруҳ – Тошкент шаҳри;
- 2-гуруҳ – Бухоро, Самарқанд ва Тошкент вилоятлари;
- 3-гуруҳ – Андижон, Наманган, Фарғона, Навоий ва Хоразм вилоятлари;
- 4-гуруҳ – Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятлари;
- 5-гуруҳ – Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах ва Сирдарё вилоятлари.

Амалдаги қонунларга кўра, Нукус шаҳри ва вилоят марказларида ўрнатилган реклама объектлари учун йиғим ставкалари Тошкент шаҳри учун белгиланган ставка миқдорларидан ошмаслиги керак. Ўрнатилган ҳар қандай витраж, пештахта ёки баннерлар учун олинмайдиган йиғимни ҳисоблаш $T = M \times K$ шаклида амалга оширилади. Бунда, T – 1 ойда 1 квадрат метр учун таянч йиғим миқдори, M – 1 ойда 1 квадрат метр учун Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгесининг, халқ депутатлари вилоят ва Тошкент шаҳар Кенгашларининг қарорлари билан белгиланмайдиган минимал йиғим, K – ҳудудий зоналар коэффициенти ҳисобланади.

ХУСУСИЙ ИНШООТГА РЕКЛАМА ОЛСА БЎЛАДИМИ?

Ташқи реклама объектларини ва ахборот маълумотларини бинонинг том, фасад, деворларига ўрнатиш унинг меъморий элементларига, меъморий ечимларига, шаҳарсозлик ва ушбу биноларнинг мулкдорларига зиён етказмасдан амалга оширилиши, уларнинг барча ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини бузмаслиги, аҳолининг тўлақонли яшаш муҳити, тарихий-маданий мероси ва меъморий ландшафтнинг сақлаш, шакллантиришга ҳисса қўшиши керак. Ташқи реклама объектларини бинолар, конструкциялар ва ташқи деворларга ёки томларга жойлаштиришда ушбу объектларнинг асосий конструкциялари элементлари техник ҳолати ҳисобга олинади.

Бинолар, конструкциялар, ёки уларнинг мажмуалари юзасига ташқи реклама объектларини ўрнатиш даврида ушбу объектларни ўз балансида сақловчи шахс билан келишилган бўлиши керак. Кўриниб турибдики, агарда ўз балансида бино-иншооти бўлган жисмоний шахс объектига реклама олишни истаса, тегишли тартибда реклама агентликлари билан боғланиши зарур. Бунда тўловлар юқоридагидек реклама жойлаштириладиган объектнинг ижтимоий-иқтисодий сферасидан келиб чиқиб амалга оширилади.

ТАДБИРКОРЛАР УЧУН КАТТА ИМКОНИЯТ

Яқинда Президент Шавкат Мирзиёев ҳузурда электротехника тармоғида фойдаланилмаётган имкониятлар ва янги захираларни сафарбар қилиш бўйича устувор вазифалар юзасидан йиғилиш бўлиб ўтди. Унда ушбу тармоқда яратилган шарт-шароитлар натижасида ўтган беш йилда 465 миллион долларлик инвестициялар ўзлаштирилиб, 163 та янги лойиҳа ишга туширилгани, шунингдек, ишлаб чиқариш ҳажми 4 баробарга (4 триллион сўмдан 17 триллион сўмга), экспорт ҳажми эса 3 баробарга (190 миллион доллардан 565 миллион долларга) ошгани, бу тармоқда иш ўринлари сони 2 баробарга ошиб, 32 мингтага етгани таъкидланди.

2022-2026 йилларга мўлжалланган "Янги Ўзбекистоннинг Тараққиёт стратегияси" да миллий иқтисодиёт, саноат ва умуман, жамиятимизда амалга оширишга қаратилган бир қатор чора-тадбирлар орасида электротехника маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмини 2 бараварга, экспортни 3 бараварга ошириш масаласи ҳам кўзда тутилган. Давлатимизнинг иқтисодий салоҳиятини мустаҳкамлаш ва оқимдор манфаатдорлигини оширишга йўналтирилган мазкур дастур ишбилармонлик даражасини йўлга қўйиб, тадбиркорлик салоҳиятини янада кенгайтиришга имкониятлар эшигини очгани билан эътиборга моликдир. Ана шу имконият тўғрисида қиқаришни йўлга қўётганлар кун сайин кўпайиб, янги иш ўринлари яратилляпти, замон талабига мос турли хилдаги маҳсулот ишлаб чиқариляпти.

Ана шундай тадбиркорлардан бири, Қашқадарё вилоятининг Яккабоғ туманида яшовчи Раҳимжон Очиловдир. Ишбилармон юртимизда ўтказилаётган изчил ислохотлар талабига жавоб беролмай, банкротга учраб, кўп вақтлардан буён каттагина худудни банд қилиб турган корхоналар борлигини яхши биларди. Шу сабабли "Уйловчининг ўйи бит-гунича, таваккалчининг иши битибди" деган ақидага амал қилиб, тегишли ташкилотлар билан боғланди. Сўнг, зарур ҳужжатларни тайёрлагач, тендерда қатнашиб, бўш турган корхонанинг бир қисmini ютиб олади. Дастлабки жараёнда ҳамкорлигини йўлга қўйиб, четдан замонавий дастгоҳларни олиб келди. Кейинги босқичда туманда шакллантирилган "Ёшлар дафтра"дан 50 нафарга яқин ёшларни доимий ишга жалб қилиб, уларни электротехника маҳсулотларини тайёрлаш бўйича касбга қайта ихтисослаштирди.

Айни кунда кичик корхона жамоаси 25 хилдан ортққ истеъмолбоп маҳсулотларни ишлаб чиқариб, бозорларни таъминлаш бариберида, вилоятдаги кўплаб қурилиш ташкилотларига шартнома асосида ўз маҳсулотларини етказиб бермоқда.

Юқоридаги мисолга батафсил тўхталишимиз бежизга эмас. Гап шундаки, кейинги беш йилдаги сингари юртимизда тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш ва уларга етарли шароитлар яратиш юзасидан ҳукумат даражасида бундай дадил қадамлар ташланмади. Дастурлар ижросини амалда таъминлаш бўйича Давлат активларини бошқариш

агентлигининг Қашқадарё вилояти ҳудудий бошқармаси кўплаб истиқболли лойиҳаларни амалга оширмоқда. Масалан, 2021 йилда оммавий савдолар орқали 60 та давлат активлари 47,2 миллиард сўм миқдорда инвестиция киритиш ва 686 та янги иш ўрни яратиш шарти билан 42,7 миллиард сўмга сотилди.

Эътиборли жиҳати, кейинги йилларда давлат активларининг электрон савдолар орқали имтиёзли шартлар асосида сотилиши ҳам тадбиркорларга янада қулайликлар яратаяпти. Унинг шарофати билан узоқ йиллар самарасиз ишлаб келаётган ёки банкротга юз тутган объектлар ўрнида янги тадбиркорлик субъектлари ташкил этилиб, кўплаб иш ўринлари барпо қилинмоқда. Бир мисол. Қарши шаҳридаги бўш турган объект агентлигининг вилоят бошқармаси томонидан 2018 йилда "Biss electronics system" МЧЖга 2 миллиард сўм миқдорда инвестиция киритиш, "Электротехника маҳсулотлари ишлаб чиқариш" фаолиятини йўлга қўйиш ва 40 дан ортққ янги иш ўрни яратиш мажбурияти билан "ноль" қийматда сотилганди.

Бу имтиёз ишбилармонга фаолиятини ривожлантириш ҳамда моддий-техник базасини янада мустаҳкамлаш учун катта имконият берди. Айни пайтда мазкур корхонада турли хил ўлчамдаги замонавий электротехника воситалари ишлаб чиқариляпти, ишчи-хизматчиларга зарур шароитлар яратилган. Ҳисоб-китобларга кўра, кейинги икки йилда сарф-харажатлардан ташқари ишлаб топилган соф даромад анчагина бўлди. Тадбиркор шу кунларда янги лойиҳа бўйича корхонани кенгайтириш ва қўшимча иш ўринлари яратиш юзасидан зарур ишларни олиб бормоқда.

Вилоят ҳудудида бўш турган объектларни ишбилармонлар ихтиёрига бериш бўйича шу кунларда ҳам агентлигининг вилоят ҳудудий бошқармаси томонидан 73 та давлат активлари 572,1 миллиард сўм бошланғич баҳо-да оммавий савдоларга чиқарилган бўлиб, шундан 42 таси бўш турган давлат кучмас мулк объектлари, 22 таси ҳужалик жамиятларидаги давлат улушлари, 8 таси эса давлат акция пакетларини ташкил этади. Бошқарма жамоаси ҳаракатлари билан жорий йилнинг ўтган даврида 2 та давлат активи 3,1 миллиард сўмга сотилди. Шунингдек, йил якунига қадар яна 31 та давлат активларини 72 миллиард сўмга сотиш режалаштирилган.

– Инвестиция мажбуриятлари билан сотилган ва ҳаракатда бўлган 104 та объект мулкдорлари билан тузилган шартномалар асосида киритилиши белгиланган инвестициялар миқдори 277,1 миллиард сўм ҳамда 8,5 миллион АҚШ долларини, яратилмайдиган янги иш ўринлари сони 2 127 тани ташкил қилди. Жумладан, инвестиция мажбурияти билан сотилган объектлардан 39 таси 2022 йилда ишга туширилиб, уларга 87,7 миллиард сўм ҳамда 2,2 миллион АҚШ доллари миқдорда инвестиция киритилади ва 858 та иш ўрни яратилиши режалаштирилган.

Ўз мухбиримиз.

ЎЗАРО ТАЖРИБА АЛМАШИЛДИ

Хилола ИСМАТОВА,
"O'zbekiston bunyodkori" мухбири.

Хоразм вилоятидаги иқтисодий-ижтимоий соҳа мутахассисларидан иборат делегация аъзолари Навоий шаҳрида бўлиб, бу ерда олиб борилаётган бунёдкорлик ишлари билан яқиндан танишишди. Хусусан, шаҳарда қад ростлаётган кўп қаватли уйлар ҳамда қурилиши тугалланаётган объектлардаги қурилиш-монтаж жараёнлари, аҳоли яшаш пунктлари, кўп қаватли уйларнинг бошқариш тизими, маҳаллалардаги шароитлар кўздан кечирилди.

Жумладан, "Хумо-Зилола Барҳаёт" профессионал бошқарув сервис компанияси томонидан кўп қаватли уйларнинг аҳолига яратилган шароитлар меҳмонларда қизиқиш уйғотиб, уйларнинг ертўла қисмидан самарали фойдаланиш бўйича тажрибалар ўрганилди.

Маълумот ўрнида айтиш керак, мазкур компания 17 минг 463 нафар аҳолига хизмат кўрсатади, кўп қаватли уйлар сони 116 тани ташкил этиб, шундан 31 таси 1991 йилдан 2022 йилгача тикланган янги уйларни ташкил қилади. Уйларнинг ертўла қисмида ўқув курслари, хунармандчилик тўғрисидаги ташкил

этилган ҳамда аҳоли учун 30 дан ортиқ хизматлар тизими йўлга қўйилган. Ҳар битта гузарда боғлар ташкил қилиш, болалар майдончаларини қуриб бериш, ободонлаштириб, уйлар атрофини кўркам кўринишга келтириш, таъмирлаш ишлари доимо эътиборда.

Халқни рози қилиш, муаммоларга тезкор ечим топиш, аҳолига муносиб шароитлар яратиш, намунали хизмат кўрсатиш вазифалари муҳим ўрин тутди. Ушбу жараёнлар хоразмлик меҳмонларнинг ҳам диққат-марказида бўлди ва ўзларини қизиқтирган саволларга мутасаддилардан жавоблар олишди.

Тиббиёт муассасаси фойдаланишга топширилди

Фозилжон ҚОСИМОВ,
"O'zbekiston bunyodkori" мухбири.

Зомин туманида тиббиёт соҳасига алоҳида эътибор билан қаралиб, сўнгги вақтда бир қанча самарали ишлар амалга оширилди. Жумладан, яқинда кўп тармоқли болалар тиббиёт марказининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди.

Тадбирда Республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда вилоят Соғлиқни сақлаш бошқармасидан мутасаддилар иштирок этишди. Тадбир иштирокчилари мазкур марказ фақат Зомин тумани, балки қўшни туманлар аҳолиси учун ҳам алоҳида аҳамиятга эгалиги, янги мажмуа замонавий тиббий технологиялар билан жиҳозланганини таъкидлашди.

Айтиш жоизки, замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган бу иншоот Президентимизнинг 2021 йил 2 апрелдаги "Обод қишлоқ" ва "Обод маҳалла" дастурларини амалга ошириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорига асосан 8 миллиард 347 миллион сўм маблағ эвазига бунёд этилди.

Бу каби хайрли ишларга туманда алоҳида эътибор қаратилди. Жумладан, 2021 йилда 2 миллиард 350 миллион сўм маблағ эвазига тиббиёт бирлашмаси таркибид

"Тез тиббий ёрдам" бўлими биноси, 11 миллиард сўмга 40 ўринли Перинатал маркази ҳамда 1 миллиард 500 миллионга Даштобод шаҳар шифохонасининг 60 ўринли бош даволаш биналари замонавий лойиҳалар асосида қуриб битказилди. Шунингдек, чекка ҳудудлар аҳолиси учун маҳаллий бюджет ҳисобидан Қорамозор, Пешогор, Дубоа, Истиклол маҳаллаларида бирламчи тиббиёт масканлари фаолияти қайта тикланди.

Фестивалга тайёргарлик авжида

Зухриддин АҲАДОВ,
"O'zbekiston bunyodkori" мухбири.

Президентимизнинг 2021 йил 29 апрелдаги "Халқаро зардўзлик ва заргарлик фестивалини ўтказиш тўғрисида"ги қарорига кўра, зардўзлик ва заргарликни кенг тарғиб этишда хунармандларнинг касб маҳорат намойишига айланган фестивал шу йилнинг 21-25 май кунлари Бухоро шаҳрида ўтказилиши мўлжалланган.

Фестиваль доирасида "Лаби ҳовуз" ансамбли майдонидан "Арқ" кўрғони ҳудудигача бўлган ён-атрофда зардўзлик ва заргарлик санъати оид турли кўргазмалар, хунарманд

чилик буюмлари, тасвирий ҳамда амалий санъат асарлари, қадимий зардўзлик-заргарлик дастурлари, уларни яратиш жараёнлари, хунармандчиликка оид бадиий, ҳужжатли фильмлар, китоблар, альбомлар, фотосуратлар намойиши ва сотуви ташкил этилади.

Кўни кеча вилоят раҳбарлари, тегишли корхона ва ташкилотларнинг мутасаддилари, секторлар раҳбарлари шаҳарда амалга оширилаётган бунёдкорлик, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари, халқаро фестивалга тайёргарлик жараёнларининг боришини ўрганишди. Вилоят раҳбари қурилиш бораётган майдонлар олдини тартибга келтириш, кўчаларда туниги ёритиш чироқлари сўз ҳолда бўлишини таъминлаш бўйича масъулларга топшириқлар берди.

Наманган вилояти

Тадбиркорлар Қашқадарёда

Нурбек АБДУЛЛАЕВ,
"O'zbekiston bunyodkori" мухбири.

Наманган вилояти ҳокими Шавкатжон Абдуразоқов раҳбарлигидаги тадбиркор ва ишбилармонлар вакиллари Қашқадарё вилоятида бўлишди.

Икки вилоят тадбиркорлари ҳамкорликни янги босқичга кўтариш масалаларини муҳокама қилишди. Натижада 1,5 триллион сўмдан зиёд қийматга эга шартномалар имзоланди ҳамда вилоятлар ўртасида ижтимоий-иқтисодий, маданий-туристик ва бошқа соҳаларда амалий ҳамкорлик янада ривожлантирилмайдиган бўлди.

Воҳага сафар қилганлар орасида қурилиш тизими вакиллари ҳам бор эди. Улар Қашқадарёдаги бир қатор йирик объектларни кўздан кечиришди.

Инсон қадрлари ҳар нарсадан улуғ

Хотира ва қадрлаш кўни муносабати билан вилоят Қурилиш бош бошқармасида меҳнат фахрийси Убайдулла Сотиболдиевнинг 60 ёшга тўлиши муносабати билан ташкил этилди.

Тажрибали қурувчи қарийб қирқ йил бир қатор лойиҳалар ташкилотларида ишлаган. Айна пайтда бош бошқарма тасарруфидида "Лойиҳалаштириш-режалаштириш бюроси" давлат унитар корхонасида меҳнат қилмоқда. У шуб режалар ишлаб чиқиш бўйича етук мутахассис, ўйлаб шогирдлар етиштирган устозлардан бири.

Соғломлаштириш маркази ишга тушди

Янгиқўрғон тумани марказида замонавий стоматология-соғломлаштириш маркази ишга тушди.

Хусусий тадбиркор Акмалжон Патталов томонидан Бешбулоқ маҳалласи ҳудудида ташкил этилган бу шифо масканига 1,7 млрд сўм маблағ сарфланди. Италия ва Хитой Халқ Республикасидан қиймати 300 млн сўмлик замонавий тиббиёт жиҳозлари келтирилиб, 15 та янги иш ўрни яратилди. Ушбу даволаш масканида аҳолига стоматологик касалликлар бўйича замонавий стандартлар асосида тиббий хизмат кўрсатиш кўзда тутилган.

Стадион мухлисларни чорлайди

Тўрақўрғон туманидаги "Ёшлик" стадиони 2-болалар ва ўсмирлар спорт мактаби ихтиёрига берилгач, бюджетдан мажмуани қайта қуриш учун 4 миллиард 600 миллион сўм маблағ ажратилди.

Айна пайтда янгилашни туфайли сузиш ҳавзаси, ошхона, кийини хоналари тўла таъмирланиб, барча иситиш ва сув тармоқлари тартибга келтирилди. Эндиликда бу ерда 11 та спорт тури бўйича 1 250 нафар ёшлар шуғулланади.

Янги йўл ҳаракати қоидаларидан қанчалик хабардорми?

Райҳона ХЎЖАЕВА,
"O'zbekiston bunyodkori" мухбири.

Ишонамни атрофида бўлгани боис, Навоий кўчасидан кунда икки мартаба ўтаман. Яқинда бу йўл янгича услубда реконструкция қилинди. Аввалига, янги шаклдаги йўл нафақат ҳайдовчилар, балки биз йўловчиларни ҳам озгина шошириб қўйди. Чунки светофор кўрсатмаларига биноан ҳаракатланишга кўникиб қолган эдик-да. Мутахассисларнинг фикрича, мураккаб чорраҳаларни бундай тартибда қайтадан таъмирлаш тирбандликларни олдини олиб, ҳайдовчи ва йўловчиларнинг вақтини тежайди. Бу чорраҳада ахборот кўрсаткичлари аввалдан мавжуд бўлган аммо ишлатилмаган. Энди ҳайдовчилар бу кўрсаткичлар бўйича ҳаракатланишни ўрганиши керак. Бундай шаклдаги чорраҳада автотранспорт оқими тўхтамайди, автобонилар бир жойда туриб қолмайди. Бу эса экологияга ҳам камроқ зарар етказиши.

Эндиликда тест саволларини ечиш ва автомобилни бошқариш бўйича имтиҳонлар инсон омилсиз, автоматлаштирилган тарзда ўтказилади. Бунда ҳеч қандай коррупция ва таниш-билишчиликка йўл қўйилмайди.

Имтиҳон марказининг очилиши натижасида автоматлаштар олдидаги массулият янада ошди, – деди Абдуллажон Ҳашимов. – Фақат айрим жиҳатларини янада такомиллаштириш лозим. Масалан, имтиҳон саволлари 700 тадан 1000 тага кўпайтирилди. Имтиҳонлар фақат механик язатмадаги автомобилларда топширилмайдиган бўлди. Мутахассис сифатида шахсий фикримни айтишдан бўлсам, биринчидан, автомат узатмалари ўқув автобилида имтиҳон олиш марказида йўлга қўйилмаганини айтишни мумкин. Бугун ҳаётимизга электромобиллар шиддат билан кириб келмоқда. Уларнинг барчаси автомат узатмалар кўрсатиш оқали ҳаракатланади. Бундай вазиятда имтиҳонни фақат механик узатмалар билан олиш имтиҳонни олиш марказида йўлга қўйилмаганини айтишни мумкин. Бугун ҳаётимизга электромобиллар шиддат билан кириб келмоқда. Уларнинг барчаси автомат узатмалар кўрсатиш оқали ҳаракатланади. Бундай вазиятда имтиҳонни фақат механик узатмалар билан олиш имтиҳонни олиш марказида йўлга қўйилмаганини айтишни мумкин. Бугун ҳаётимизга электромобиллар шиддат билан кириб келмоқда. Уларнинг барчаси автомат узатмалар кўрсатиш оқали ҳаракатланади. Бундай вазиятда имтиҳонни фақат механик узатмалар билан олиш имтиҳонни олиш марказида йўлга қўйилмаганини айтишни мумкин.

Хабарингиз бор, 2022 йил 12 апрелда Хукуматимизнинг 172-сонли қарори билан йўл ҳаракати қоидалари тасдиқланди. Ушбу тартиблар жорий йилнинг 1 май кунидан қучга кирди. Бундан юртдошларимиз қанчалик хабардор?

Янги тартибга кўра, эндиликда аҳоли пунктларида транспортларнинг тезлигини соатига 70 километрдан, мактаб ва боғчалар атрофидаги йўлларда 300 метргача масофада 30 километрдан, турар жой даҳалари ва ёндош ҳудудларда (уй-жой биналари орасидаги ер участкасида) эса соатига 20 километрдан оширмадан ҳаракатланишга рухсат этилади. Автомобиль ҳайдовчиси ва унинг олди ўринидида ўтирган йўловчилар хавфсизлик камарини тақиб олишлари шарт бўлади. Пиёдалар ўтиш жойларига 10 метрдан кам масофада тўхташ ва тўхтаб туриш, велосипед йўлкаси билан кесмишган жойларда ҳам 10 метрдан кам масофада тўхташ ва тўхтаб туриш тақиқланади. Юк автомобиллари, йўл ҳаракати қоидаларида белгиланган айрим истиснолардан ташқари барча ҳолатларда, йўлнинг фақат ўнг қатнов қисмидан ҳаракатланиши шарт. Шунингдек, аҳоли ҳамда ҳайдовчилар ўртасида 7 ёшга болаларни махсус болалар ўринидида, 7 ёшдан 12 ёшга болаларни махсус ушлаб туривчи мосламалари хавфсизлик камарини таққан ҳолда ташиш, транспортнинг орқа ўринидидаги йўловчилар ҳам хавфсизлик камарини тақиб олишлари бўйича манзилли чора-тадбирлар амалга оширилади.

Қолаверса, қоидалардаги янги тартиблар ва ҳайдовчилик гувоҳномасини олиш учун ягона Имтиҳон марказининг ташкил этилиши юртимизда йўл транспорт соҳасидаги катта ислохотларни бошлаб берди. Бундан кўзланган асосий мақсад, йўл транспорт ҳодисаларининг олдини олиш ва ҳайдовчиларда йўлларда ҳаракатланиш маданиятини оширишдир.

Пойтахт кўчалари қанчалик чиройли, равон ва текис бўлса, шунчалик тирбанд ва ҳаракатланиш учун қийин эканлигини тан олиш лозим. Чунки шаҳарга бир кунда бошқа ҳудудлардан ҳам минглаб автомобиллар ва аҳоли кириб келади. Буларни тартибга солишнинг энг мақбул йўли аввало, бўлажак ҳайдовчиларга яхши билим беришдир.

Бу борада соҳа мутахассислари қандай фикрда?

– Автоматбимиз 2019 йилда очилган, – деди пойтахтимикининг Утепа туманида фаолият юритаётган "AVTOBEST SCHOOL" инновацион автоматбимининг ўқув ишлари бўйича директор ўринбосари Абдуллажон Ҳашимов. – Биринчи йилда мактабни 41 нафар, 2020 йилда 120, 2021 йилда эса 140 нафар ўқувчи битириб чиққан. Бу йилги режамиз 300 нафар ўқувчини ҳайдовчиликка ўргатишдир. 2022 йилда йўл ҳаракати қоидаларига бир қанча ўзгаришлар киритилиши билан биргаликда автоматтаб соҳасида ҳам талаблар анча жиддийлашди. Эндиликда назарий фанлардан дарс берадиган ўқитувчилар фақат олий маълумотга эга бўлиши белгилаб қўйилди. Бу ҳам бўлажак ҳайдовчиларга сифатли таълим бериш кафолатидир. Амалий бошқариш усталари (инструкторлар) эса олий ва ўрта-махсус мутахассислигига эга бўлиши лозим. Уларнинг малака ошириш курслари ҳозирги кунда Ички ишлар академияси томонидан амалга оширилиши тасдиқланди. Бундан ташқари, янги тартибга кўра, ўқиб муддат 26 hafta бўлиши режалаштирилмоқда. Яъни, икки ярим ойдан, олти ярим ойга узайтириш лойиҳаси киритилган.

Шунингдек, Тошкент имтиҳон марказининг очилгани ҳам автоматтаб соҳасида муҳим янгиллик сифатида қайд этилмоқда. Ҳозирги кунда барча яқиний имтиҳонлар фақат ўша ерда топширилади. Яхши томони шуки,

ТУҒИЛГАН КУНИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН!

Май ойининг шу ҳафтасида таваллуд айёмларини нишонлаётган

Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирининг биринчи ўринбосари **Давронжон Адил**ов, Ички аудит ва контрол нazorat бошқармаси, МЧС бўлими **Воҳид Ибадуллаев**, Қурилиш соҳасида лицензиялаштириш бўлими бошлиғи **Ойбек Хидоев**, Қурилиш соҳасида назорат инспекцияси компьютер техникаси бўйича хизмат кўрсатувчи техник **Алишер Эргашев**, "Шаҳарсозлик ҳужжатлари экспертизаси" ДУК бош мутахассиси **Эркин Шаниязов**, иш бошқарувчи **Ақтам Акбаров**,

Андижон вилояти, Андижон шаҳар қурилиш бўлими бошлиғи – бош архитектор **Ғайрат Муллаев**, Андижон тумани қурилиш бўлими объектларни жойлаштириш ва бош режаларни амалга ошириш масалалари бўйича архитектор **Муслимбек Инобиidin**ов, Пахтабод тумани қурилиш бўлими шаҳарсозлик қонунчилигига риоя этилиши назорати бўйича архитектор **Бекзод Мамасолиев**,

Бухоро вилояти, Қоровулбозор тумани қурилиш бўлими бошлиғи – бош архитектор **Ғолиб Тойиров**,

Жиззах вилояти қурилиш бош бошқармаси Аҳоли пунктлари шаҳарсозлик ҳужжатларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўлими бош мутахассиси **Баҳром Бойқулов**, Арнасой тумани қурилиш бўлими бошлиғи **Умид Муратов**, "Шаҳарсозлик ҳужжатлари экспертизаси" ДУК Жиззах вилояти филиали бошлиғи **Юсуфжон Қулмурад**ов,

Қашқадарё вилояти Қурилиш соҳасида ҳудудий назорат инспекцияси мутахассиси **Рустам Тўрақулов**,

Қорақалпоғистон Республикаси Қурилиш вазирлиги Аҳоли пунктлари шаҳарсозлик ҳужжатларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўлими етакчи мутахассиси **Жанболат Ильханов**, Бўзатов тумани қурилиш бўлими бош режаларни амалга ошириш ва объектларни жойлаштириш бўйича архитектор **Женисбай Ниетбаев**, Кегейли тумани қурилиш бўлими шаҳарсозлик қонунчилигига риоя этилиши назорати бўйича архитектор **Баҳадир Балтаниязов**,

"Шаҳарсозлик ҳужжатлари экспертизаси" ДУК Навоий вилояти филиали бош мутахассиси **Анатоллий Жохов**,

Наманган вилояти Қурилиш соҳасида ҳудудий назорат инспекцияси Архитектура, лойиҳалаш ва бош режаларга риоя қилиш устидан назорат бўлими мутахассиси **Махсуд Сайдахмедов**,

Самарқанд вилояти қурилиш бош бошқармасиди "Архитектура-режалаштириш бюроси" УК архитектори **Зафар Содиқов**,

Сирдарё вилояти, Мирзаобод тумани қурилиш бўлими давлат қурилиш қонунларини назорат қилиш бўйича архитектор **Қодир Иманов**,

Хоразм вилояти, Хива шаҳар қурилиш бўлими объектларни жойлаштириш ва бош режаларни амалга ошириш масалалари бўйича архитектор **Муродбек Матқаримов**, Хива тумани қурилиш бўлими объектларни жойлаштириш ва бош режаларни амалга ошириш масалалари бўйича архитектор **Эркин Машарипов**ларни таваллуд кўни билан чин дилдан муборакбод этамиз.

Уларга сихат-саломатлик, узоқ умр, оилавий хотиржамлик, мустаҳкам соғлиқ тилаймиз!

ҚАЙТА ТИКЛАНУВЧИ ЭНЕРГИЯ – КЕЛАЖАК УМИДИ

Ислом ИБОДУЛЛА,
"O'zbekiston bunyodkori" мухбири.

Қайта тикланувчи энергия нима дегани? Википедияда унга қуёш нури, шамол, ёмғир, тўлқинлар ва оддий геотермик иссиқлик каби табиий йўллар билан ишлаб чиқариладиган, муайян давр давомида такроран қайта тиклана оладиган қувват манбалари сифатида таъриф берилган. Дунёвий иқлим ўзгаришлари ортиши натижасида қайта тикланувчи энергия инсоният учун хавфсиз келажакни таъминлаши мумкин. Бу борада Ўзбекистонда ҳам бир қатор ишлар амалга оширилди.

Сайёрамиз ва атмосферанинг турли чиқиндилар билан ифлосланиши тобора кўпроқ муаммоларни келтириб чиқармоқда. Мамлакатимизда барчамиз учун маълум бўлган аҳоли пунктларига жиддий таъсир кўрсатадиган сел оқимлари, 5-6 кун тўтовсиз давом этаётган ёмғирлар ва шу каби яна кўплаб мисолларни келтиришимиз мумкин. Биз эндиликда тез-тез учраб турадиган бу ҳодисаларни битта ибора билан атаймиз – иқлим ўзгариши. Сабаби, ер ва ҳавонинг инсон ҳаракатлари ёки антропоген омиллар таъсирида ифлосланиш ҳақмининг ортишидир. Шундай қилиб, атмосферанинг иссиқнома газлари чиқиндилари билан ифлосланиши, бошқа нарзалар қатори, иссиқлик электр станцияларининг ишлаши натижасида юзага келади. Шундай пайтда чиқинди ва ортқича исрофгарчиликдан холи янги энергия манбаларини уйлаб

топиш, қуриш барча учун бирдек фойдалу бўла олади. "Яшил" энергетика ёки "яшил" иқтисодийёт оdatда инсониятга умид берган тармоққа айланмоқда.

"Яшил" энергетика ва умуман "яшил" иқтисодийётни ривожлантириш йўли қандай? Бугун Ўзбекистон қуёш ва шамол энергиясига асосланган электр станцияларини қуриш ва ишга тушириш орқали "яшил" энергетикани ривожлантиришга уринмоқда. Хусусан, 2021 йилнинг август ойда Навоий вилоятида 100 МВт қувватга эга мамлакатдаги биринчи қуёш фотозлектр станцияси ишга туширилди. Шу билан бирга Самарқанд вилоятида 100 МВт қувватга эга навбатдаги иккинчи йирик қуёш электр станцияси ишга туширилмоқда.

Қуёш, шамол, гидроэлектр станциялари – буларнинг барчаси қайта тикланувчи энергия манбалари лойиҳалари концепциясига киритилган. Агар бугунги кунда мамлакатимизда қайта тикланувчи энергиянинг улуши биз фойдаланаётган электр энергиясининг аттиги 8 фоизини ташкил этса, 2030 йилга бориб бу кўрсаткични 25 фоизга етказиш вазифаси қўйилган. Бунинг учун эса, бу турдаги электр станциялар қуриши нинг давом эттириш керак бўлади. Қуёш ва шамол электр станциялари қурилиши жадаллигини оинбатга олиб, 2021 йилнинг ноябрь ойида энергетиклар олдига янги вазифа – 2026 йилга қадар мамлакатимизда қуёш ва шамол электр станцияларининг умумий қувватини 8 000 МВт кучлинига етказиш вазифаси қўйилди ва бугунги кунда ушбу ишлар тизимли равишда амалга оширилмоқда.

"Яшил энергетика", умуман, "яшил иқтисодийёт" халқ фаровонлигига жиддий таҳдид солаётган иқлим ўзгариши жараёнларини секинлаштиришга хизмат қилади.

"Яшил" энергетика ёки "яшил" иқтисодийёт оdatда инсониятга умид берган тармоққа айланмоқда. "Яшил" энергетика ва умуман "яшил" иқтисодийётни ривожлантириш йўли қандай? Бугун Ўзбекистон қуёш ва шамол энергиясига асосланган электр станцияларини қуриш ва ишга тушириш орқали "яшил" энергетикани ривожлантиришга уринмоқда. Хусусан, 2021 йилнинг август ойда Навоий вилоятида 100 МВт қувватга эга мамлакатдаги биринчи қуёш фотозлектр станцияси ишга туширилди. Шу билан бирга Самарқанд вилоятида 100 МВт қувватга эга навбатдаги иккинчи йирик қуёш электр станцияси ишга туширилмоқда.

Қуёш, шамол, гидроэлектр станциялари – буларнинг барчаси қайта тикланувчи энергия манбалари лойиҳалари концепциясига киритилган. Агар бугунги кунда мамлакатимизда қайта тикланувчи энергиянинг улуши биз фойдаланаётган электр энергиясининг аттиги 8 фоизини ташкил этса, 2030 йилга бориб бу кўрсаткични 25 фоизга етказиш вазифаси қўйилган. Бунинг учун эса, бу турдаги электр станциялар қуриши нинг давом эттириш керак бўлади. Қуёш ва шамол электр станциялари қурилиши жадаллигини оинбатга олиб, 2021 йилнинг ноябрь ойида энергетиклар олдига янги вазифа – 2026 йилга қадар мамлакатимизда қуёш ва шамол электр станцияларининг умумий қувватини 8 000 МВт кучлинига етказиш вазифаси қўйилди ва бугунги кунда ушбу ишлар тизимли равишда амалга оширилмоқда.

"Яшил энергетика", умуман, "яшил иқтисодийёт" халқ фаровонлигига жиддий таҳдид солаётган иқлим ўзгариши жараёнларини секинлаштиришга хизмат қилади.

"Яшил" энергетика ёки "яшил" иқтисодийёт оdatда инсониятга умид берган тармоққа айланмоқда. "Яшил" энергетика ва умуман "яшил" иқтисодийётни ривожлантириш йўли қандай? Бугун Ўзбекистон қуёш ва шамол энергиясига асосланган электр станцияларини қуриш ва ишга тушириш орқали "яшил" энергетикани ривожлантиришга уринмоқда. Хусусан, 2021 йилнинг август ойда Навоий вилоятида 100 МВт қувватга эга мамлакатдаги биринчи қуёш фотозлектр станцияси ишга туширилди. Шу билан бирга Самарқанд вилоятида 100 МВт қувватга эга навбатдаги иккинчи йирик қуёш электр станцияси ишга туширилмоқда.

Қуёш, шамол, гидроэлектр станциялари – буларнинг барчаси қайта тикланувчи энергия манбалари лойиҳалари концепциясига киритилган. Агар бугунги кунда мамлакатимизда қайта тикланувчи энергиянинг улуши биз фойдаланаётган электр энергиясининг аттиги 8 фоизини ташкил этса, 2030 йилга бориб бу кўрсаткични 25 фоизга етказиш вазифаси қўйилган. Бунинг учун эса, бу турдаги электр станциялар қуриши нинг давом эттириш керак бўлади. Қуёш ва шамол электр станциялари қурилиши жадаллигини оинбатга олиб, 2021 йилнинг ноябрь ойида энергетиклар олдига янги вазифа – 2026 йилга қадар мамлакатимизда қуёш ва шамол электр станцияларининг умумий қувватини 8 000 МВт кучлинига етказиш вазифаси қўйилди ва бугунги кунда ушбу ишлар тизимли равишда амалга оширилмоқда.

"Яшил энергетика", умуман, "яшил иқтисодийёт" халқ фаровонлигига жиддий таҳдид солаётган иқлим ўзгариши жараёнларини секинлаштиришга хизмат қилади.

"Яшил" энергетика ёки "яшил" иқтисодийёт оdatда инсониятга умид берган тармоққа айланмоқда. "Яшил" энергетика ва умуман "яшил" иқтисодийётни ривожлантириш йўли қандай? Бугун Ўзбекистон қуёш ва шамол энергиясига асосланган электр станцияларини қуриш ва ишга тушириш орқали "яшил" энергетикани ривожлантиришга уринмоқда. Хусусан, 2021 йилнинг август ойда Навоий вилоятида 100 МВт қувватга эга мамлакатдаги биринчи қуёш фотозлектр станцияси ишга туширилди. Шу билан бирга Самарқанд вилоятида 100 МВт қувватга эга навбатдаги иккинчи йирик қуёш электр станцияси ишга туширилмоқда.

Қуёш, шамол, гидроэлектр станциялари – буларнинг барчаси қайта тикланувчи энергия манбалари лойиҳалари концепциясига киритилган. Агар бугунги кунда мамлакатимизда қайта тикланувчи энергиянинг улуши биз фойдаланаётган электр энергиясининг аттиги 8 фоизини ташкил этса, 2030 йилга бориб бу кўрсаткични 25 фоизга етказиш вазифаси қўйилган. Бунинг учун эса, бу турдаги электр станциялар қуриши нинг давом эттириш керак бўлади. Қуёш ва шамол электр станциялари қурилиши жадаллигини оинбатга олиб, 2021 йилнинг ноябрь ойида энергетиклар олдига янги вазифа – 2026 йилга қадар мамлакатимизда қуёш ва шамол электр станцияларининг умумий қувватини 8 000 МВт кучлинига етказиш вазифаси қўйилди ва бугунги кунда ушбу ишлар тизимли равишда амалга оширилмоқда.

ЭЪЛОН!

"Universal Auktsion Invest" МЧЖ томонидан "O'zbekiston bunyodkori" газетасининг 2021 йил 4 июндаги 45 (496)-сонли ва 2021 йил 5 ноябрдаги 89 (540)-сонлида берилган эълондаги "Iste'molda bo'lgan transport vositalari va ehtiyot qismlar Sergeli bozori" МЧЖ балансидаги 2010 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рақами 01 220 ЕАА бўлган "LACETTI" русумли, бошланғич баҳоси – 65 989 000 сўм ҳамда 2007 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рақами 01 709 FCA бўлган

нома нусхаси, ваколатли вакил учун белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома ва унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжат нусхаси; **жисмоний шахслар** – паспорт нусхаси, ваколатли вакил қатнашган тақдирда, ваколатли вакил учун белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома ва шахсини тасдиқлайдиган ҳужжат нусхаси. **Очиқ аукцион савдода иштирок этиш учун талабгорлар автотранспорт воситаси бошланғич баҳосининг 15 (ун беш) фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини савдо ташкилотчиси билан "Закалат пули тўғрисида"ги келишувни имзолагандан сўнг савдо ташкилотчисининг қўйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт:** 2020 8000 0049 3216 8025 "Турон банк" АТБ Яшнобод филиали МФО 01083 СТИР 302 083 379. Закалат тўлови амалга оширилган тўлов ҳужжатининг нусхаси ва бюртоманомаси савдо ташкилотчисига топширилади. Аукцион савдо ғолиби томонидан автотранспорт воситасини сотиб олиш баҳосидан ташқари савдо ташкилотчисига транспорт воситаси сотиб олиш баҳосининг 0,5 (ноль бутун ўндан беш) фоизи миқдорда комиссиянинг йигим тўланади. Аукцион савдо ғолиби савдо натижалари тўғрисидаги баённома расмийлаштирилган кундан бошлаб 15 кун муддат ичда сотувчи

Kim oshdi savdo servis" МЧЖ

нархлар ошиб бориши тартибда ўтказиладиган очиқ аукцион савдога таклиф этади!

2022 йил 14 июнь куни **Урганч шаҳри, Шерозий кўчаси, 12-ўйда бўлиб ўтадиган очиқ аукцион савдога қўйидаги таъмирталаб ҳолатдаги автотранспорт воситалари қўйилмоқда:**
"Агробанк" АТБнинг 2022 йил 20 апрелдаги 03-08/712-сонли хати ва "Агробанк" АТБ Янгиарик филиалининг 2022 йил 28 апрелдаги 108-сонли хатига асосан, Янгиарик тумани, Урганч кўчаси, 6-ўйда сақланаётган 2017 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рақам белгиси 90 713 СВА бўлган таъмирталаб ҳолатдаги "Nexia-3" русумли автотранспорт воситаси. **Бошланғич баҳоси** – 80 000 000 (саксон миллион) сўм.
Ушбу автотранспорт воситаси 2022 йил 14 июндаги очиқ аукцион савдода сотилмаган тақдирда, тақририй аукцион савдолари 2022 йил 30 июнь кунигача расмий иш кунлари

бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиламиз.
Аукцион савдода қатнашиш истигадиган талабгорлар қўйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим:
– **юридик шахслар** – давлат рўйхатидан ўтказилгани тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, шунингдек, тўлиқ ваколатли вакилнинг қатнашиши учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;
– **жисмоний шахслар** – паспортнинг нусхаси, тўлиқ ваколатли вакил қатнашган тақдирда, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома.
Ушбу савдода қатнашиш истигадиган

бўлган харидорлар закалат шартномасини тузиб, "Kim oshdi savdo servis" МЧЖ ҳисоб рақамига 5 (беш) фоиз гаров пули тўлаган ҳолда ариза бериб рўйхатдан ўтишлари шарт.
Ихтиёрий қўшимча хизматлар (ахборот ва маслаҳат хизмати) кўрсатиш учун тўлов олинади.
Аризаларни қабул қилиш савдо бошланишидан бир кун олдин соат 16.00 да тўхтатилади.
Гаров пули қўйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари: 2020 8000 0049 5964 3001 "Ипотeka-банк" АТИБ Тинчлик филиали МФО 00580 СТИР 302 221 689.
Савдо ғолибига савдо кунидан бошлаб 5 (беш) кун муддат ичда олди-сотди шартномасини имзолаш юклатилади.
Телефон: 91-421-00-88.
Расмий веб-сайт: www.koss.uz
4621 рақамли гувоҳнома.

"O'zbekinvest Hayot sug'urta kompaniyasi" AJ

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Суғурта бозорини ривожлантириш агентлигининг лицензияси 2022 йил 25 февралдаги Серия СФ № 00050
Манзил: 100015 Тошкент ш., Ойбек кўчаси, 36.

2021 йил 31 декабрь ҳолатига баланс		2021 йил учун молиявий натижалар бўйича ҳисобот	
(минг сўм)		(минг сўм)	
АКТИВЛАР		ПАССИВЛАР	
Узоқ муддатли активлар	51 064 175	Устав капитали	16 503 203
Пул маблағлари	1 811 766	Захира капитали	632 804
Қисқа муддатли инвестициялар	35 030 311	Суғурта захиралари	72 362 935
Дебитор қарздорликлар	2 872 486	Қайта суғурталовчи-ларнинг суғурта захираларидаги улуши	170 236
Бошқа активлар	2 454 033	Ҳисоб-китоблар	3 406 990
Баланс активи бўйича жами	93 232 772	Тақсимланмаган фойда	497 076
		Баланс пассиви бўйича жами	93 232 772

Компаниянинг 2021 йил тўлиқ ҳисоботи билан www.uzhayot.uz веб сайти орқали танишиш мумкин. Молиявий ҳисоботларнинг ишончилиги МЧЖ "Perfect Audit" аудиторлик ташкилоти томонидан тасдиқланди. (O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligining 2019 yil 1 apreldagi AF 00751-sonli litsenziyasi)

СООБЩЕНИЕ

о проведении внеочередного общего собрания акционеров

СО АО "UNIPOLIS"

УВАЖАЕМЫЙ АКЦИОНЕР!

Страховая организация акционерное общество "UNIPOLIS", расположенное по адресу: г. Ташкент, 100015 Мирабадский район, ул. Авлиё ота, 9, извещает Вас о том, что по решению Наблюдательного совета СО АО « UNIPOLIS», принятому 28 апреля 2022 года, проводится внеочередное общее собрание акционеров путем совместного присутствия акционеров для принятия решений по вопросам, поставленным на голосование.

Собрание состоится 27 мая 2022 года в 10:30.
Место проведения собрания: г. Ташкент, Мирабадский район, ул. Авлиё ота, 9 в офисе СО АО "UNIPOLIS".
Время начала регистрации участников собрания: 10.00.
Список лиц, имеющих право на участие в общем собрании акционеров, составлен по данному реестру владельцев простых именных ценных бумаг общества на дату закрытия реестра – 23 мая 2022 г.

ПОВЕСТКА ДНЯ ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ:

- Об утверждении численного и персонального состава счетной комиссии СО АО "UNIPOLIS".
- О прекращении полномочий ревизора СО АО "UNIPOLIS".
- Об одобрении сделки купли-продажи недвижимости с аффилированным лицом.

С информацией (материалами), подлежащей предоставлению акционерам при подготовке к проведению внеочередного общего собрания акционеров, можно ознакомиться с 5 мая 2022 г. в рабочее время по адресу: г. Ташкент, 100015, Мирабадский район, ул. Авлиё ота, 9.
Участнику общего собрания акционеров необходимо иметь при себе паспорт или иной документ, удостоверяющий личность, а для представителя акционера – также доверенность на право участия в общем собрании акционеров и (или) документы, подтверждающие его право действовать от имени акционера без доверенности.

"Universal Auktsion Invest" МЧЖ

бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориши тартибда ўтказиладиган очиқ аукцион савдога таклиф этади!

2022 йил 13 июнь куни соат 11.30 дан бошлаб ўтказиладиган очиқ аукцион савдога Тошкент шаҳри, Сергели тумани, Шокирарик кўчаси, 100-хонадонда жойлашган хусусий нотариал идорасининг 2022 йил 28 апрелдаги ижро хатлигига асосан, ундирувга қартилган қўйидаги заргарлик буюмлари (қимматбаҳо металллар ва тошлардан ясалган занжир, узук, биллакузук, зирак ва бошқалар) "GOLD FINANCE BUSINESS" МЧЖ томонидан аукцион савдога қўйилмоқда:
1. 202201957003710-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 989 025 сўм.
2. 202201957003699-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 3 208 500 сўм.
3. 202201957003709-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 3 057 000 сўм.
4. 202201957003708-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 829 950 сўм.
5. 202201957003711-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 996 500 сўм.
6. 202201957003698-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 3 966 000 сўм.
7. 202201957003697-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 966 300 сўм.
8. 202201957003696-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 193 550 сўм.
9. 202201957003695-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 2 148 000 сўм.
10. 202201957003694-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 731 475 сўм.
11. 202201957003693-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 4 572 000 сўм.
12. 202201957003692-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 4 420 500 сўм.
13. 202201957003691-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 390 500 сўм.
14. 202201957003690-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 829 950 сўм.
15. 202201957003689-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 329 900 сўм.
16. 202201957003688-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 5 329 500 сўм.
17. 202201957003687-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 3 360 000 сўм.
18. 202201957003686-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 3 640 275 сўм.
19. 202201957003685-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 5 632 500 сўм.
20. 202201957003684-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 466 250 сўм.
21. 202201957003683-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 011 750 сўм.
22. 202201957003682-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 367 775 сўм.
23. 202201957003681-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 087 500 сўм.
24. 202201957003680-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 663 200 сўм.
25. 202201957003679-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 087 500 сўм.

26. 202201957003678-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 776 825 сўм.
27. 202201957003677-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 011 750 сўм.
28. 202201957003676-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 5 738 550 сўм.
29. 202201957003675-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 989 025 сўм.
30. 202201957003674-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 542 000 сўм.
31. 202201957003673-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 1 132 950 сўм.
32. 202201957003672-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 2 852 475 сўм.
33. 202201957003671-сонли ижро хатлигига асосан заргарлик буюмлари, **бошланғич баҳоси** – 4 072 050 сўм.
Заргарлик буюмлари билан "Gold Finance Business" МЧЖнинг қўйида кўрсатилган манзилида бевосита танишиш мумкин: Тошкент вилояти, Чирчиқ шаҳри, Истироҳат боғи кўчаси.

Юқоридаги мулклар 2022 йил 13 июнь куни сотилмай қолган тақдирда тақририй аукцион савдолари ҳафтанинг ҳар душанба ва чоршанба кунлари соат 11.30 дан бошлаб ўтказилади.
Талабгорлардан аризалар расмий иш кунлари соат 10.00 дан 16.00 гача қўйида кўрсатилган манзилида қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Яшнобод тумани, Истикбол кўчаси, 15-уй.
Талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдо бошланишидан 3 (уч) соат олдин тўхтатилади. Олди-сотди шартномаси тузилмишининг чекланган муддати савдо ўтказилган санадан бошлаб 10 (ўн) кун.
Аукцион савдода иштирок этиш учун талабгорлар "Закалат пули тўғрисида"ги келишувни имзолагандан сўнг заргарлик буюмлари бошланғич нархининг 10 (ўн) фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини "Universal Auktsion Invest" МЧЖнинг қўйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари лозим: 2020 8000 0049 3216 8025 "Турон банк" АТБ Яшнобод филиали МФО 01083 СТИР 302 083 379.
Аукцион савдода қатнашиш истигадиган қўйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари керак:
– **юридик шахслар** – давлат рўйхатидан ўтказилгани тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси, агар ваколатли шахс қатнашса, ўрнатилган тартибда расмийлаштирилган ишончнома, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжат илова қилинган ҳолда;
– **жисмоний шахслар** – паспорт нусхаси, агар ваколатли шахс қатнашса, ўрнатилган тартибда расмийлаштирилган ишончнома, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжат илова қилинган ҳолда закалат пули тўлагани ҳақида тўлов ҳужжати.
Қўшимча хизматлар учун шартнома асосида тўлов олинади.
Аукцион савдоларини ўтказиш ва қўшимча маълумот олиш манзили: Тошкент шаҳри, Яшнобод тумани, Истикбол кўчаси, 15-уй.
Мурожаат учун тел.: 71-236-74-67.
Веб-сайт: www.uai.uz

004059 рақамли гувоҳнома.

Сурхондарё вилояти Адлия бошқармаси томонидан рўйхатга олинган Узун тумани "Асқарали деҳқон бозори" МЧЖ (Узун тумани, Бунёдор кўчаси, СТИР 201 067 155, 2012 йил 23 октябрда берилган 000181-сонли гувоҳнома) иштирокчиларининг 2022 йил 18 апрелдаги навбатдан ташқари умумий йиғилиш баённомасига асосан ихтиёрий равишда туғатилмоқда. Кредиторлар эълон чиққан кундан бошлаб 2 (икки) ой муддат ичда мурожаат қилишлари мумкин.

FIDIC нима ва у Ўзбекистонга керакми?

Ушбу мақола Европа Иттифоқининг молиявий кўмағида, “Қозоғистон ва Ўзбекистондаги муҳандислик компанияларига хизмат кўрсатувчи тармоқ уюшмаларининг салоҳиятини ошириш” (ENGINE) лойиҳаси доирасида тайёрланган бўлиб, Европа Иттифоқи нуқтаи назарини акс эттирмаслиги ҳам таъмин.

Ўзбекистон Республикаси адлия вазири Русланбек Давлетов шу йил 23 февраль кунин Сенатнинг 4-ялпи мажлисидаги нутқида Ўзбекистонда курилиш соҳасидаги шартномаларни FIDIC Халқаро муҳандис-консултантлар федерациясининг стандартларига мувофиқ тузишга ўтиши кераклигини таъкидлади. Халқаро ташкилотлар томонидан молиялаштирилган лойиҳалар билан боғлиқ мутахассислар – юристлар, халқаро банклар ходимлари ҳамда муҳандислик ва консалтинг компанияларининг алоҳида вақиллари, шунингдек, лойиҳани амалга ошириш гуруҳлари ходимлари учун FIDIC тушунчаси кундалик иш воситаси ҳисобланади. Аммо кенг маънода FIDIC қисқартмаси ҳали ҳам тушунарли бўлиб қолаётганлигини тан олиш керак.

Мутахассислар ёрдамида FIDIC стандартлари ички муҳандислик бозоримизга аслида нима бера олиши мумкинлигини аниқлашга ҳаракат қилдик.

– **Ҳурматли экспертлар, аввало, FIDIC ҳақида нима дея оласиз?**

Фирюза БОБОКУЛОВА:
– Халқаро муҳандис-консултантлар федерацияси ёки қисқача FIDIC (федерация номининг француз тилидаги қисқартмаси) миллий муҳандис-консултантлар уюшмаларининг бутун жаҳон вақиллик органи бўлиб, дунёнинг 100 дан орტიқ мамлакатидagi миллиондан ошмиқ муҳандислик мутахассислари ва 40 000 га яқин фирмалар манфаатларини ифодалайди. FIDIC одатда жаҳон курилиш ва муҳандислик тармоғида, энг аввало, юқори қийматга эга бўлган ва қўллаб-қўллаш банклари томонидан ҳар томонлама молияланган халқаро курилиш лойиҳалари учун қўлланиладиган шартномаларни стандартлаштирилади.

Бундан ташқари, Федерация курилиш ишлари, инфратузилма лойиҳалари, ЕРС (тўлиқ фойдаланишга топшириш) лойиҳалари, консалтинг хизматлари ва бошқалар учун мўлжалланган шартномаларнинг стандарт шакллари чоп этади. Миқозлар, консултантлар, субконсултантлар ва кўшма корхоналар учун стандарт битимлари ва улар билан бирга дастлабки малакашакли, ижрони кафолатлаш, қабул қилиш хати каби тегишли материалларни эълон қилади. Шунингдек, томонларнинг шартномалар бўйича ўзаро муносабатларини, хатарлар ва ҳақларнинг адолатли тақсимлашини ҳисобга олади.

Ҳозирги вақтда лойиҳалар универсал ва ихтироларга бой бўлиб бормоқда. Бу ҳолат кўпроқ тажриба ва маҳоратни талаб қилмоқда, чунки томонлар учун хатарлар ортиб бораётган. Шу боис, муҳандислар, пудратчилар ва қурувчилар ўзларининг лойиҳалари учун халқаро шартномалар шакллари рақиблаштиришга ҳаракат қилмоқда. Чунки бундай битимларда ишларнинг аниқ ҳажми, ҳуқуқ ва мажбуриятлар, шунингдек, томонларнинг жавобгарлиги тўлиқ ақс этади. FIDIC шартномалари бундай лойиҳалар учун намунавий шартномалар бўлиб хизмат қилади. FIDIC намунавий шартномалари турли-туман лойиҳалар учун ишлаб чиқилган. Улар ҳужжат муқовасининг ранги бўйича алоҳида китобларга ажратиб чиқилган бўлиб, ҳужжатда шартномаларнинг қоида ва шартлари келтирилган.

– Нима учун FIDIC китоблари турли ранглар билан белгиланган ва уларнинг бир-биридан фарқи нимада?

Фирюза БОБОКУЛОВА:
– Бугунги кунга қадар FIDIC шартномаларининг ёки китобларининг 9 та асосий проформаси (намунавий шакли) ишлаб чиқилган. Улар орасида энг кенг танилган Қизил китоб бўлиб, унинг шартларига кўра Бюроғтамчи лойиҳалар учун жавоб беради. Пудратчи эса курилиш учун жавобгардир. Қизил китоб, айниқса, автомобиль йўллари куришида қўй ишлатилади. Ўзбекистонда инфратузилмавий лойиҳаларнинг аксарияти Қизил китобга асосан амалга оширилади. Пушти китоб Қизил китобнинг Халқаро Тараққиёт Банки (ХТБ) томонидан уйғунлаштирилган шартларидан иборат бўлиб, улар иштирокчи банклар томонидан ўз лойиҳаларида фойдаланиш учун лицензияланган. ХТБ талаблари га мувофиқ, Пушти китобда мажбурий аудит, коррупцияга қарши тартиб-қоидалар, экологик менежмент, соғлиқни сақлаш ва меҳнатни муҳофаза қилиш каби қўшимча қоидалар жамланган. Сарик китоб ҳам кенг қўлланилади, унинг шартларига кўра, лойиҳалар ва курилиш ишлари Пудратчи томонидан амалга оширилади.

Фақат субпудратчилар учун мўлжалланган худди шундай шартлар “Курилиш учун субпудратчилик шартлари” деб номланган китобда келтирилган. Ушбу китобнинг шартлари Қизил ёки Пушти китоб шартларига мослаштирилган. Аммо, агар муҳим ўзгаришлар киритилмаган бўлса, улар Сарик, Кумуш ва Олтин китоблардан фойдаланувчи пудратчилар билан шартномалар тузишда ишлатилиши мумкин.

МТҚ/ЕРС деб номланган Кумуш китобда, яъни Муҳандислик, Таъминот ва Курилиш (Engineering, Procurement and Construction) китобида пудратчининг объектни “тўлиқ фойдаланишга топшириш шарти билан” куриши назарда тутилган. Олтин китоб – бу лойиҳалар, куриш ва узок мuddат ишлатилиш ўзида бirlаштирилган шартномадир. ЛҚИ/ДВО, яъни Лойиҳалаш, Куриш ва Ишлатиш (Design, Build and Operate). Оқ китоб мизогга хизмат кўрсатиш бўйича консултант билан тузиладиган намунавий шартнома бўлиб, лойиҳани бошқариш, лойиҳанинг техник-иқтисодий асослови ва техник шартларини тайёрлаш тўғрисидаги шартномаларни тузиш учун мўлжалланган.

Сўнгги янгиликлар – булар ер ости курилиш ишлари учун мўлжалланган FIDIC Сарик китоб асосида 2019 йилда чиқарилган Эумрад китоб ва

шартноманинг қисқартirilган шакли бўлмиш Яшил китобдир. Ушбу Китоб мурракб бўлмаган, курилиш мuddати 6 ойгача қисқа бўлган ва курилиш қиймати 500 000 АҚШ долларигача бўлган, субпудратчилик ишлари кўзда тутилмаган курилиш ва муҳандислик ишлари учун қўлланилади.

– **FIDIC проформалари ёки китоблари инглиз тилида тузилган. Уларнинг давлат тилидаги матни бўйича қандай ишлар амалга оширилмоқда? Рус тилидаги матнлари ҳам борми?**

Ольга ЦОЙ:
– FIDIC намунавий шартномалари инглиз тилида тузилади. Ушбу шартномаларни ҳар қандай бошқа тилга таржима қилиш катта меҳнат, кўп вақт, энг муҳими, таржимоннинг маҳорати ва малакасини талаб қилади. Ушбу ҳужжатлар қўллаб-атамаларни ўз ичига олган бўлиб, уларнинг маъно-

Ольга ЦОЙ – Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридagi “Ўзинжиниринг” Республика лойиҳа институтининг юридик бўлими бошлиғи, Ўзбекистон Муҳандис-консултантлар уюшмасининг юридиконсулти, FIDIC шартномалари бўйича мутахассис, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг 1-даражали юрист

си алоҳида бир норманинг ва шартноманинг маъносига кучли таъсир кўрсатади. Таржимоннинг ўзи ҳужжатда таъсирланган жараёнини жуда яхши тушуниб етиши керак. Барчамиз биламики, бундай юксак малакали таржимонлар жуда кам бўлиб, FIDIC шартномасининг таржимаси тилшунослар, юристлар, молиячилар ва техник мутахассислар билан биргаликда бажариладиган жамоавий ишдир. Шу сабабли, FIDIC намунавий шартномаларини турли тилларга таржима қилиш масаласи билан бевосита Федерациянинг ўзи шуғулланади ва баъзи шартномаларнинг расмий таржималарини FIDIC веб-сайтидан топиш мумкин. Фақат шуни ёдда тутиш керакики, FIDIC шартномалари ва уларнинг таржималари очик манбаларга joyлаштирилмаган. Маълум бир шартномани асл инглиз тилидаги ёки бошқа бир тилдаги нусхасини олиш учун унинг босма ёхуд электрон версиясини FIDIC веб-сайтининг ўзида сотиб олиш керак бўлади.

Алоҳида бир давлат ҳудудида тузиладиган барча шартномалар билан микдорий таққосланганда FIDIC шартномаларининг улуши жуда оз бўлишини, матни юксак профессионал савияда тушуниш аҳамияти эса жуда катта эканлигини ҳисобга олсак, шартномаларни аксарият мутахассислар ва энг муҳими, инвесторлар тушунадиган тилларга таржима қилиш мақсадга мувофиқ. Бундай тиллар инглиз, француз, испан, хитой ва рус тиллари дид. Бундан ташқари, фақат ўзбек тилини биладиган мутахассиснинг бозордаги имкониятлари ўта чекланган бўлиб, у рақобатбардош бўла олмайдди. FIDIC ҳужжатларини ўзбек тилига таржима қилиш ҳақида гапирадиган бўлсак, таржима харажатлари натижани оқламайди, чунки ҳозирги кунда ўзбекча матндан фойдаланувчи мутахассислар жуда кам.

– **FIDIC стандартларини Ўзбекистонда қўллаш кимга фойдали: хорижий инвестор, халқаро молия институтлари, халқаро ва маҳаллий корхоналар – бюроғтамчилар ҳамда пудратчиларгами ёки биринчи навбатда давлатга?**

Фирюза БОБОКУЛОВА:
– Молия институтлари ва турли мамлакатлар ўртасида тузилган кредит шартномалари доирасида ана шу халқаро молия институтлари томонидан молиялаштирилган инфратузилмавий, курилиш ва бошқа турдаги лойиҳалар мавжуд. Бундай лойиҳаларда кўпинча FIDIC шартномаларининг стандартлари ва проформалари ёки бошқа стандарт шартномалар қўлланилади. Шунингдек, тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларга асосланган, муайян бир лойиҳани амалга оширишга йўналтирилган инвестиция лойиҳалари ҳам мавжуд. FIDIC шартномалари проформалари бундай инвестиция лойиҳаларида қўлланилиши мумкин, агарда лойиҳа мезбон мамлакатининг муайян бир инфратузилмасига, бирор-бир объекти курилишига тааллуқли бўлса. Ёки хорижий инвестор ва инвестицияларни қабул қилиб олаётган мамлакат ушбу лойиҳани амалга ошириш учун фақат FIDIC шартномалари проформаларини танлаб олган бўлсагина.

Халқаро молия институтларига келсак, FIDIC стандартларини қўллаш нафақат бундай муассасалар учун фойдали, балки улар томонидан ҳар қандай лойиҳани молиялаштиришнинг асосий шартларидан бири ҳамдир. FIDIC стандартлари каби халқаро стандартлардан қўлланилган ҳоллардагина молия институтларининг ўз молиясини тақдим этиши дунё бўйлаб FIDIC стандартларини қўллашга бўлган қизиқишнинг ортишига сабаб бўлади.

– **Ольга ЦОЙ:**
– FIDIC намунавий шартномаларининг ўзига

хос жиҳати шундан иборатки, уларда хатарлар ва томонлар манфаатларининг ўзаро мувозанати сақланади. Шунингдек, улар шартномаларни тузиш тартибини соддалаштиради. Бу шартномани тузишда пудратчи ва бюроғтамчи учун намуна бўлиб хизмат қилади, бу эса шартномаолди ишларини тезлаштиради. Намунавий шартномалардан фойдаланиш катта сармояларни талаб қилмайди, бу эса шартнома томонларига маблағларни тежаш имконини беради. Албатта, томонлар ўз манфаатларини ҳисобга олган ҳолда стандарт шартларга баъзи тузатишлар киритадилар. Аммо шартномани ўзгартириш харажатлари, табиийки, уни нолдан яратишдан анча паст. FIDICнинг намунавий шартномалари қўллаб хорижий инвесторларга таниш ва тушунарли эканлиги фаолият жараёни ҳамда бевосита томонларнинг ўзаро биргаликда ишлаш қоидаларига кутилган натижани беради. Бу эса бозоримизга янги хорижий инвесторлар ва халқаро молия институтларининг кириб келишини оsonлаштиради.

Юқорида айтилганларнинг барчасини ҳисобга олганда FIDIC намунавий шартномаларидан фойдаланиш мураккаб ҳамма учун: хорижий инвестор, маҳаллий корхоналар, бюроғтамчи, пудратчи ва субпудратчи учун фойдалидир. Аммо, энг аввало, лойиҳани амалга ошираётган давлат ва лойиҳа махсулотидан фойдаланадиган сўнгги истеъмолчи учун фойдалидир. Ахир, FIDIC – бу лойиҳани яратиш ва амалга оширишда барча омилар: молиядан тортиб технологиягача, табиий ресурслардан оқилонга фойдаланишдан тортиб, яратилаётган махсулотнинг хавфсизлиги стандартларигача бўлган омилар ҳисобга олиганинингининг кафолатидир.

– **FIDIC стандартлари бизнинг қонунчилигимизга зид эмасми, номувофиқликлар йўқми? Курилиш соҳасидаги миллий норматив-техник базани FIDIC стандартларига мослаштириш ёки уларга мувофиқ равишда ўзгартириш керак эмасми?**

Лариса БЕЛОУСОВА – “BRIDGE CONSULT” МЧЖ директори, FIDIC шартномалари бўйича мутахассис, низоларни судгача ҳал қилиш юзасидан мустақил аджюдикатор (Adjudicator, DAB/DAAB), мустақил медиатор, юридик консултант, ISO стандартлари бўйича консултант

Ольга ЦОЙ:
– FIDIC бизнинг қонунчилигимизга зид, деган фикр кўпинча у билан ишлашни энди бошлаган мутахассисларда пайдо бўлади. Бизнинг ҳуқуқий тизиминики роман-герман оиласига тегишли, FIDIC эса инглиз-саксон оиласидан (умумий ҳуқуқдан) ўсиб униб чиққан. Инглиз-саксон ҳуқуқи кодлаштирилмаган, шунинг учун томонлар ўртасидаги муносабатларни тартибга солишининг асосий манбаи шартнома ҳисобланади. Континентал ҳуқуқ мамлакатлари учун эса, шу жумладан, Ўзбекистон учун томонлар ўртасидаги муносабатлар, биринчи навбатда, қонунчилик билан белгиланади.

Фирюза БОБОКУЛОВА:
– Амалдаги қонун ва FIDIC шартномаси ўртасидаги ҳар қандай зиддиятга қарамай, улар ҳар доим бир бутунлигини ташкил этишини унутмаслик керак. FIDIC шартномасида назарда тутилмаган ҳодисалар содир бўлган ҳолларда шартномада амалдаги қонунчиликка мурожаат қилиш шарти белгилаб қўйилиши керак. Бундан ташқари, агар шартнома қоидаларини талқин қилиш зарурати туғилиб қолса, ана шундай ҳодаларни ўз ичига олган амалдаги қонун ҳужжатларига мурожаат қилиш керак. Баъзи қоидаларнинг ҳақиқийлиги ёки қўлланилиши, масалан, жавобгарликни чеклаш тўғрисидаги ва даъво мuddатининг туғатиш тўғрисидаги қоидалар ҳамда бошқалар амалдаги қонун ҳужжатлари билан белгиланади. Худди шундай қоида кечиккан тўловлар бўйича фоизлар учун ҳам қўлланилади. Бундан ташқари, амалдаги ҳуқуқ FIDIC шартномаси бузилганда шу шартнома ва унинг шартларининг ҳақиқийлиги ва қўллана олиншини, томонларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳамда ҳуқуқий ҳимоя воситаларини белгилаб беради. Шунингдек, амалдаги қонунчилик FIDIC шартномасининг тўғридан-тўғри ифодаланган шартларини тўлдирувчи шартларни ўз ичига олиши мумкин.

– **FIDIC стандартларига ўттиш лойиҳани амалга оширишнинг асосий якуний натижаларини, яъни, курилиш объектларини ўз вақтида якунлаш ва уларни топшириш, бу ишларни лойиҳа бюджетидоирасида бажаришни сифат жиҳатидан яхши томонга ўзгартиришга имкон берадими?**

Лариса БЕЛОУСОВА:
– Курилишнинг ҳар қандай тури, табиатига кўра, лойиҳа фаолиятдир. Яъни, бу фаолиятдан мақсад баҳоланиши мумкин бўлган ва маълум вақт оралиғида маълум ресурслардан фойдаланган ҳолда олиниши керак бўлган махсулотдир. Лойиҳани бошқариш назарияларида махсулот сифатини белгилайдиган “лоийҳа учбурчаги” деб аталадиган тушунча бор. Бу – лойиҳани амалга ошириш учун талаб этиладиган иш ҳажми, вақт ва ресурслар ўртасидаги ўзаро боғлиқликдир.

Шу учбурчак томонлари ўртасидаги ҳар қандай дисбаланс э махсулот сифатига таъсир қилади ёки лойиҳани амалга ошириш мuddатини узайтиради. Оқибатда лойиҳани амалга ошириш харажатларини ошириб оборади, ёки аксинча, харажатларнинг ошиши мuddатни узайтиради. Курилиш лойиҳаларининг энг долзарб муаммоларидан бири бу – курилиш шартномалари томонларнинг манфаат ва мажбуриятлари ўртасидаги мувозанатга риоя қилмаслик оқибатлари бўлиб, бу лойиҳаларни амалга оширишда кечикишларга олиб келади. Бу эса, ўз навбатида, харажатлар қийматини оширади, баъзан лойиҳанинг тўлиқ ёпилишига ҳам сабаб бўлиши мумкин.

Ҳаётон амалиётида курилиш лойиҳалари иштирокчилари муносабатларнинг шериклик моделига

асосланган стандартлар ва намунавий шартнома шаклларида фойдаланишни афзал кўрадилар. Шу билан бирга, улар орасида энг кенг тарқалгани FIDIC стандартлари ва шартнома проформалари дид, чунки FIDICнинг ҳар қандай шартнома проформаси курилиш лойиҳасининг асосий вазифасини – маълум бир сифатга эга объектни маълум бир вақт ичида маълум ресурслар эвазига куриш вазифасини ҳал қилиб беради.

– **Сизнингча, FIDIC стандартларини қайси лойиҳаларга қўллаш мақсадга мувофиқ? Инфратузилмавий лойиҳаларми (масалан, автомобиль йўллари, электр узатиш линиялари) ёки янги санаот тармоқларини яратишни, эҳтимол, уй-жой, ижтимоий ва маданий объектларни қуришдир? Бу масала лойиҳани молиялаштириш манбаларига боғлиқми? Мисоллар келтирсангиз.**

Лариса БЕЛОУСОВА:
– Аввал айтиб ўтганимиздек, инфратузилма курилиш лойиҳаларида, хоҳ йўллар, хоҳ электр узатиш линияларини куриш бўлсин, харид шартларини молиялаштирувчи томон белгилайди. Шу боис, халқаро молия институтлари томонидан молиялаштирилган деярли барча лойиҳаларда курилиш шартномаларининг халқаро проформаларидан фойдаланилади. FIDIC проформалари, фикримча, курилиш лойиҳаларини бошқариш ва юритиш бўйича жуда унумли амалий қўлланма ҳисобланади. Шу сабаб, уларни деярли ҳар қандай курилиш лойиҳасида ишлатиш мумкин.

Ҳамкасбларим юқорида таъкидлаганларидек, проформаларни Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига ҳам мослаштириш мумкин. Масалан, маҳаллий қонунчиликда FIDIC талқинидаги “Муҳандис” (Engineer) таърифи йўқ. Ҳамма учун тушунарли таъриф сифатида “лоийҳа раҳбари”ни олиш мумкин ва унинг вазифалари инжиниринг соҳасидаги консалтинг компаниясига аутсорсингга топширилиши мумкин.

Фирюза БОБОКУЛОВА – халқаро ҳуқуқ ва арбитраж, шунингдек, FIDIC шартномалари бўйича мутахассис, FIDIC шартномалари бўйича арбитраж ва Dispute Board жараёнларида арбитр ва томонларнинг ҳуқуқий маслаҳатчиси, Халқаро Савдо Палатасининг Халқаро арбитраж суди (ICC) аъзоси

Низоларни судгача ҳал қилиш ёки учинчи томон воситачилигида низоларнинг олдини олиш (Adjudicator, DAB/DAAB) масаласига келсак, ушбу механизмларни қўллаш муайян ўрганиш ва ёндашувларни тақозо этади. Шахсий тажрибамга асосланиб шуни айтишни мумкинки, ушбу процедура хусусий лойиҳалар учун умуман олганда мос келмади. Аммо давлат лойиҳалари учун ушбу механизмларни фақат лойиҳанинг ичинчи томон қарори шартноманинг муҳим шартларидagi ўзгаришларга, масалан, шартнома қийматининг ўзгаришига тааллуқли бўлмаган қисмидагина қўллаш мумкин.

Шунга қарамай, Ўзбекистонда низоларни судгача ҳал қилиш механизмлари аллақачон фаол қўлланилмоқда. Аммо баъзи ҳолларда томонлар ушбу масалага расмиятчилик билан ёндашмоқда ва бу лавозимга унчалик бўлиб ўлмаган консултантларни тайинлаш ҳолатлари учраб турибди. 2021 йилда, мен Аджюдикаторлар (Adjudicator) малакасини ошириш мақсадига Халқаро муҳандис-консултантлар федерацияси томонидан ўтказилган FIDIC Module 3 “Understanding DAB’s” курсини ўтаётганимда яна бир бор шунга амин бўлдимки, фақат мунтазам машғулотлар билан бirlаштирилган амалиётга нисбатан сизга кенг ўйлаш имконини беради. Яъни, нафақат муаммони аниқлаш ва унинг тўғри ва адолатли ечимини топиш, балки унинг олдини олиш қобилиятини ҳам пайдо қилади.

FIDIC шартномаларидан фойдаланишнинг афзалликлари тўғрисида гапирадиган бўлсак, мен курилиш лойиҳасидаги шартноманинг энг заиф томонларидан бири субпудратчи эканлигига алоҳида ўрн бермоқчимман. Масалан, агар субпудрат шартномасида ҳужжат айланмаси бўйича иш ҳажми ва сифатини баҳолаш юзасидан аниқ шартлар бўлмаса, субпудратчи учун ишни қабул қилиш фактини исботлаш анча мушкул. Ўш ҳажми қабулини тасдиқлашнинг кечикиши молиявий оқимларнинг кечикишига олиб келади. Бу эса, ўз навбатида, иш жараёнини тўхтаб турилишига, баъзан эса ишнинг бутунлай тўхтаб қолишига сабаб бўлади. Вазиятнинг бундай ривожланиши Пудратчи томонидан Субпудратчига нисбатан жазоо чораларининг қўлланилишига олиб келади.

– **Қайси мутахассислар FIDIC проформалари ҳақида ҳеч бўлмаганда умумий тушунчага эга бўлишлари керак? Бу фақат юристлар учун зарурми ёки лойиҳаловчи муҳандислар ёки, айтайлик, қурувчиларга ҳам керакми?**

Ольга ЦОЙ:
– Аввало, FIDIC стандартлари ва процедураларини тушуниш лойиҳани бошқариш билан шуғулланадиган, уни амалга оширишнинг асосий нуқталарини кўрадиган ва бошқарадиган мутахассислар учун зарурдир. Ва албатта, тендер ҳужжатларини тайёрлашдан тортиб то тайёр объектни топширишгача бўлган барча босқичларда иштирок этадиган, тегишли низоларни ҳал қилиш жараёнида лойиҳа иштирокчилари манфаатларини ҳимоя қилишда қатнашадиган юристлар учун ҳам айни мuddао. Кўпинча “FIDIC қўлланилиши” ва “муҳандис” ёки “лоийҳаловчи муҳандис” тушуначалари ўртасидаги алоқага оид бир масала туғилади. Гап шундаки, FIDIC контекстидаги “муҳандис” мутлақо биз биладиган муҳандис эмас. “Муҳандис” ва “лоийҳаловчи” бу бизнинг тушуначамизда ҳисоб-китоблар, лойиҳа ҳужжатлари, чизмалар ва режалар, смета ва схемаларни ишлаб чиқиш билан шуғулланадиган, алоҳида бир ишлаб чиқариш жараёнида

муҳандислик ечимларини топадиган мутахассисдид. FIDICда эса “муҳандис” бюроғтамчи ва пудратчи ўртасидаги муносабатларни мувофиқлаштирадиган мутахассис бўлиб, лойиҳанинг тасдиқланган дастурга мувофиқ, техник, молиявий ва маъмурий бузилишларсиз амалга оширилишини назорат қилади. У ҳам лойиҳани бошқариш бўйича, ҳам лойиҳанинг техник ижроси бўйича билим ва тажрибага эга бўлган шахсдир. У томонларнинг манфаатлари мувозанатини ушлаб турган ҳолда лойиҳанинг лозим даражада ва сифатли бажарилишини таъминлайдиган, лойиҳани амалга оширишнинг барча масалалари бўйича томонларга тўғри маслаҳатлар берадиган арбобдир. Қонунчилигимиз ва амалиётимизда бунга ўхшаш мутахассис ҳозирча йўқ.

– **Агар FIDIC проформалари муҳим восита бўлса, талабаларни FIDIC тушуначалари билан таништириш учун, масалан, ҳуқуқ, техника ёки молия институтларида камида битта ўқув курсини жорий этиш мақсадга мувофиқ эмасми?**

Лариса БЕЛОУСОВА:
– Ўзбекистон Муҳандис-консултантлар уюшмаси аллақачон FIDIC президенти рўйхатига кирадиган тренерларни жалб қилган ҳолда тренинглар ўтказиш билан шуғулланишни бошлаган. Ушбу тренингларга нафақат Ўзбекистондан, балки кўпинча давлатлардан ҳам тингловчилар келиб қатнашмоқда. Бу фани мамлакат университетлари дастурларига киритиш масаласига келсак, давлат ташкилотидаги пешқадамлардан бири бўлган Тошкент Давлат юридик университети Халқаро ҳуқуқ курсини бошлашни режалаштирмоқда. Тошкентдаги Халқаро Вестминстер университетининг магистратура дастурида курилиш унвурли ўқитиладиган ва бу таълим дастури ҳам FIDIC шартномалари проформаларини ўрганишни ўз ичига олади.

Албатта, агар FIDIC бўйича бир неча маърузалар молиявий-иқтисодий ҳамда техник университетларнинг ўқув дастурларига киритилганда, бўлғуси мутахассисларга ҳеч бўлмаганда FIDIC ҳақида умумий тасаввур шаклланишига имкон беради эди.

– **FIDIC сертификати маҳаллий мутахассисга қандай афзалликлар беради?**

Лариса БЕЛОУСОВА:
– Юқорида таъкидлаб ўтганимиздек, деярли барча инфратузилма ва курилиш лойиҳаларида стандарт шартнома проформалари, айниқса, FIDIC проформалари қўлланилади. Мен Ўзбекистонда бир неча лойиҳаларда ишлаганман ва уларда маҳаллий ходимларни камида 80 фоиз микдорда жалб қилиш кўзда тутилган эди. Кўриниб турибдики, молия институтлари курилиш соҳасида маҳаллий меҳнат бозорининг ривожланишини рағбатлантирмоқда.

Бундан 10 йил олдин Ўзбекистонда FIDICни биладиганларни бир қўлнинг бармоқлари билан санаса бўлар эди. Ҳозир эса малакали мутахассислар кўпайиб бормоқда. FIDIC йўналишлари бўйича касбий сертификатлаш учун ҳам асосий мезон тажриба ҳисобланади. Ва ҳозирда баъзи мутахассисларимиз ва компаниялар аллақачон халқаро бозорга чиқишга имкон берадиган малака даражасига етишган.

Шундай қилиб, FIDICнинг у ёки бу воситалари билан ишлаш қобилиятига эга мутахассисларнинг асосий афзаллиги – халқаро бозорга чиқишга имкон берадиган халқаро касбий малакадир. Шунингдек, тажрибали FIDIC фойдаланувчилари лойиҳаларни бошқариш қўнимчаларини орттирадиган ва бу қўнимчаларини улар кичик ҳажмдаги курилишларда ҳам қўллашлари мумкин. Бу улар учун аслида катта ютуқдир.

Бирок, мен FIDIC фанини билиш инфратузилмавий курилиш лойиҳаларини бошловчи ёки назорат қилувчи давлат сектори учун алоҳида аҳамиятга эга, деган булар эдим. Кўпинча, профессионал тайёргарлик эга бўлмаган Бюроғтамчи FIDIC қоидалари тўғрисида бутунлай нотўғри фикрга эга бўлади ва хатарларнинг аксарият қисmini пудратчининг зиммасига юклашга ҳаракат қилади. Оқибатда эса бу ҳолат кечикишларга, баъзан эса лойиҳани амалга оширишда ўта жиддий муаммоларга олиб келади.

Бундан ташқари, давлат Бюроғтамчисини учун ўзгаришларга ўз вақтида жавоб бериш долзарб масала ҳисоб